

Aseen tunnistaminen, turvallisesti tekeminen ja kuljettaminen poliisin työssä

Pussinen Olli & Tarin Rebaz

08/2023

TIIVISTELMÄ

Pussinen Olli & Tarin Rebaz: Aseen tunnistaminen, turvalliseksi tekeminen ja kuljettaminen poliisin työssä.

Opinnäytetyön muoto: toiminnallinen opinnäytetyö

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Timo Härmä, Heikki Asunta

Tutkinto: Poliisi (AMK)/ 20212

Aseen tunnistaminen, turvalliseksi tekeminen ja kuljettaminen on julkiseen käyttöön tarkoitettu toiminnallinen opinnäytetyö, josta laadimme oppaan eli produktin. Produktin tarkoituksena on opastaa ja ohjeistaa viranomaista sekä kansalaista siitä, miten asetta tulisi kohdatessa käsitellä sekä tehdä vaarattomaksi turvallisuutta priorisoiden. Aiheesta on tehty yksi aikaisempi työ (*Opas ampuma-aseiden vaarattomaksi tekemisestä, Juho Järvinen & Patrik Lapinlampi, 2021*), jossa käydään läpi useamman asetyypin toiminta ja käsittely, mutta hieman suuremmalla asejärjestelmien rajauksella. Oppaamme on päivitetty ja syventävämpi katsaus siihen, millaisia aseita kuka tahansa voi työssään tai elämässään kohdata ja miten niiden kanssa tulisi toimia. Produktissa ei opasteta aseiden käsittelyä ampumatarkoituksessa taikka uudelleen lataamisessa vaan ainoastaan turvalliseksi tekemisestä ja siitä seuraavista jatkotoimenpiteistä.

Aseen tunnistaminen, turvalliseksi tekeminen ja kuljettaminen noudattaa toiminnallisen opinnäytetyön vaatimuksia ja täten se sisältää sekä produktin, että tekovaiheet kuvailevan raporttiosion. Opas on suuntaa antava yleisimpiin asetyyppeihin ja niiden käsittelyyn, mutta työ ei anna vastausta jokaiseen aseeseen, jonka voi kohdata erityisesti improvisoitujen aseiden kohdalla. Opas voi kuitenkin toimia näihinkin sillä useimmat aseet ovat toiminnaltaan hyvin samankaltaisia ja turvallisen aseiden käsittelyn säännöt pätevät jokaisessa aseessa mallista, koosta tai toimintamekanismista riippumatta.

Sivumäärä: 31 + 43

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 9/2023

Avainsanat: Työturvallisuus, turvallisuus, kenttä, lupavalvonta, ase, asetarkastus, aseiden häiriön poisto.

ABSTRACT

Pussinen Olli & Tarin Rebaz: Identification of a weapon, rendering it safe and transporting in police work.

Type of thesis: Practice- based thesis

Publicity: Public

Supervisor: Timo Härmä, Heikki Asunta

Degree: Bachelor of police services 20212

Identifying a weapon, rendering it safe and transporting is a practice-based thesis, for which we are producing a guide based on off. The guide is intended for public use and the purpose is to guide and instruct authorities and citizens on how to handle a weapon and make it harmless while prioritizing safety. One previous work has been published in reference to the subject (*Opas ampumaseiden vaarattomaksi tekemisestä, Juho Järvinen & Patrik Lapinlampi, 2021*), which goes through the operation and handling of several types of weapons, but with a slightly larger limitation of weapon systems. Our guide is an updated and more in-depth overview of what kinds of weapons anyone can encounter in their work or life and how they should be handled. The product does not guide the handling of the weapon for the purpose of shooting or reloading, but only about making it safe and the subsequent measures that follow.

Identifying the weapon, rendering it safe and transporting complies with the requirements of the practice-based thesis and thus it includes both the product and the report section describing the manufacturing steps. The guide is indicative of the most common types of weapons and their handling, but the work does not provide an answer to every weapon that can be encountered, especially in the case of improvised weapons. However, the guide can also work with these because most weapons are very similar in function and the rules of safe handling of weapons apply to every weapon, regardless of model, size or operating mechanism.

Pages: 31 + 43

Month and year of review: 9/2023

Keywords: Työturvallisuus, turvallisuus, kenttä, lupavalvonta, ase, asetarkastus, aseiden häiriön poisto.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 Opinnäytetyön tavoitteet, Rajaus ja haasteet	2
2.1 Tavoitteet	2
2.2 Rajaus	3
2.3 Haasteet.....	3
3 Toiminnallisen opinnäytetyön menetelmä	4
4 Aseen tunnistaminen, turvalliseksi tekeminen ja kuljettaminen poliisin työssä.....	4
4.1 Ampuma-aseen haltuunoton ja takavarikoimisen lakiperusteet.....	5
4.1.1 Rikos- ja Poliisilaki	5
4.1.2 Pakkokeinolaki.....	5
4.1.3 Ampuma-aselaki	5
4.2 Ampuma-ase	6
4.3 Aseen osa	7
4.4 Ammus ja patruuna	7
4.5 Ampuma-aseen toimintatavat	7
4.5.1 Kertatuli	8
4.5.2 Lippaallinen kertatuli	8
4.5.3 Itselataava kertatuli	8
4.5.4 Sarjatuli.....	8
4.6 Ampuma-asetyypit ja niiden tyhjentäminen.....	9
4.6.1 Haulikot.....	9
4.6.2 Kiväärit.....	11
4.6.3 Pistoolit	13
4.6.4 Revolverit.....	14
4.6.5 Mustaruutiaseet	16
4.6.6 Improvisoidut aseet tai muu esine, joka täyttää ampuma-aselain 2 §:n	17
4.7 Aineiston hankkiminen.....	18

4.8 Ampuma-aseiden esiintyvyys suomessa	20
5 POHDINTA	21
5.1 Opinnäytetyön eteneminen ja arviointi	21
5.2 Produktin eteneminen ja arviointi	22
5.3 Omaa pohdintaa	25
5.4 Työn luotettavuus	26
5.5 Kehitysideat	27
5.6 Oma oppiminen	28
6 LÄHTEET	29
7 LIITE 1	31

1 JOHDANTO

Aseen tunnistaminen, turvalliseksi tekeminen ja kuljettaminen poliisin työssä.

Valitsimme tämän aiheen, koska aseita on nykyaikana hyvin monenlaisia ja niiden toimintatavat, ulkonäkö ja kunto vaihtelevat hyvin paljon. Tämän vuoksi tällä oppaalla pyrimme parantamaan poliisin tietotaitoa työssään. Suoritimme molemmat poliisikoulutukseen kuuluvassa työharjoittelussa lupajaksolla asepuolen osajakson, jossa pääsimme käsittelemään erilaisia kentältä noudettuja aseita sekä aseita, joita kansalaiset toivat poliisilaitokselle säilytykseen ja tarkastuksiin. Tällä osajaksolla meille tuli idea oppaasta, joka toisi ainakin osan asetarkastuspuolella olevien virkamiesten tietotaidosta kaikille poliisihallinnossa työskentelevien käytettäväksi, ja näin parantaen yleistä työturvallisuutta. Vaikka aseiden käsittely on meille tuttu konsepti muun muassa neljän vuoden puolustusvoimien historialla ja olemme ampuneet kymmenillä eri asetyypeillä, niin kuitenkin lupajaksolla näkemämme asiakkaiden omistamat aseet olivat toinen toistaan erikoisempia, joten koimme, että tämän työn tekeminen oli meille myös hyvä oppimismahdollisuus.

Tästä syystä meille jäi ajatus siitä, miten esimerkiksi varmistaa ase turvalliseksi, jos ei ole varma aseiden toimintatavasta, kunnosta ja tilasta. Jos aseiden toimintatapa on tuttu, mutta ase on kauttaaltaan ruostunut ja omistaja vannoo sen olevan ladattu, miten teen sen turvalliseksi? Ja vaikka aseiden omistaja kertoo, ettei aseessa ole patruunaa, on poliisin se tarkistettava tästä huolimatta. Lupajaksolla näimme myös improvisoituja aseita, jotka eivät muistuttaneet lainkaan asetta. Aseet olivat valmistettu rautakaupan osista, mutta silti testattu toimiviksi. Tämä tuo uudenlaisen haasteen poliisin työhön, koska ase voidaan naamioida muuksi esineeksi ja ase ei ole poliisin järjestelmiin rekisteröity. Koulussa ennen harjoittelua kävimme läpi hätävarjelutilanteen oppeja ja meille näytettiin video Tampereella tapahtuneesta ampumisesta, jossa henkilö ampui improvisoidulla haulikolla yhtä poliisia. Vaara on siis konkreettinen ja ajankohtainen.

Työ painottuu kuitenkin Suomen yleisimpiin ampuma-asetyyppeihin näiden ollessa suhteessa väkilukuun paljon yleisimpiä kuin improvisoidut aseet. Työmme kuitenkin käsittelee joltain osin improvisoituja aseita.

Pääosin työ on suunnattu hälytys- ja valvontasektorilla toimiville virkamiehille, liikennesektorilla hälytystehtäviä hoitaville virkamiehille ja asenoutoja suorittaville lupahallinnon virkamiehille. Koemme lisäksi, että työstä saa eniten irti ne, jotka eivät ole olleet aseiden kanssa tekemisissä tai tuntevat aseiden olevan itsessään vieras käsite.

Tämä produkti ei sisällä turvaluokiteltuja aineistoja ja toimii myös turvallisuusoppaana muille virka-, sotilas- ja siviiliväestölle.

Produkti ei ole virallinen poliisihallituksen hyväksymä opas.

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET, RAJAUS JA HAASTEET

Tämä luku käsittelee opinnäytetyön aiheen tavoitteita. Luvusta selviää työn kohdeyleisö, rajaukseen vaikuttaneet seikat, sekä haasteet, joita koimme työtä suunnitellessa ja laatiessa.

2.1 Tavoitteet

Oppaan tavoitteena on selkeyttää yleisellä tasolla erilaisten asetyyppien kanssa toimimista sekä tehdä niiden käsittelystä turvallisempaa henkilöille, joilla ei välttämättä ole olleenkaan kokemusta aseiden turvallisesta käsittelystä ja turvallisesti tekemisestä sekä niille, joilla on aiempaa kokemusta asiasta, mutta ovat epävarmoja tietyn tyyppisen aseiden toiminnasta. Oppaan tavoitteena on opettaa vaiheittain erilaisten ampuma-aseiden tyhjentämistoimenpiteitä siten, että ase ei saa laua. Tavoitteena opinnäytetyössä on myös se, että se on riittävän kattava, ollakseen hyödyllinen useimmissa tilanteissa, jolloin työstä saisi mahdollisimman paljon irti. Tämän vuoksi oppaaseen on valittu eri asetyypeistä useampi malli, jolloin oppaasta on saatu yleispätevämpi useampaan tilanteeseen, kuitenkin uhraamatta produktin selkeyttä liian monen epätyypillisen aseiden, taikka improvisoitujen viritelmien läpikäymisessä. Näihin epätyypillisiin tapauksiin on kuitenkin työssämme otettu kantaa käymällä läpi turvallisen aseiden käsittelyn muistisäännöt, jotka tulisi aina ottaa huomioon niitä käsitellessä, vaikka muuten ei olisi varma aseiden toiminnasta tai tyhjentämisestä.

Työmme tarkoituksena on siis olla selkeä, kuvilla osoitetuista vaiheista sekä tekstiohjeistuksesta muodostuva teos, jota voi nopeasti selata läpi haluamansa tiedon saamiseksi tai tarvittaessa tulos-tettavaksi. Näin ollen eri asetyyppien selaamista on pyritty helpottamaan ja nopeuttamaan selkeällä sisällysluettelolla ja otsikoinnilla, jolloin lukija löytää haluamansa tiedon mahdollisimman vaivattomasti eikä siten, että tieto tulee poimia suuren aseisiin liittyvän teoriaosuuden uumenista.

2.2 Rajaus

Aiheen rajauksessa lähdimme liikkeelle siitä, että oppaamme sisältää tietoa tehdasvalmisteisista sekä improvisoiduista aseista. Näiden lisäksi tarkoituksena oli, että työ sisältäisi tietoa myös kansallisesti puheenaiheena olleista 3D-tulostetuista aseista sekä yleisimmistä Suomessa löydettävistä räjähteistä. Tulimme kuitenkin siihen johtopäätökseen, että näiden aiheiden sisällyttäminen työhön olisi kasvattanut oppaan pituutta merkittävästi ja jopa liian suureksi, jolloin oppaan perimmäinen tarkoitus olisi kärsinyt ylimääräisten teoriaosuuksien ja merkittävien kuvamäärien kanssa. 3D-tulostetut aseet ja räjähteet ovat myös hyvin laaja kategoria, jota on kohtuullisen monimutkaista käsitellä yksinkertaisessa muodossa näiden ollessa suuresti muunneltavissa. Päädyimme siis tekemään oppaan, jossa keskitytään suurimmaksi osaksi tehdasvalmisteisiin aseisiin, jotka ovat maasamme kaikista yleisimpiä ja sellaisia, mitä poliisi kohtaa työssään useimmiten. Päädyimme myös tekemään pienemmän osuuden ampuma-aselain 1 luvun 2 pykälän mukaisista improvisoiduista tuliaseista näiden ollessa toiminnaltaan useasti samankaltaisia rakenteeltaan tai sitten ovat muokkauksia tehdasvalmisteisista aseista. Opinnäytetyön produktissa ei käsitellä ampuma-aselain 12 §:n mukaisia ampuma-aseita, joita on ulkoisesti muutettu, sillä ampuma-aseen ulkoinen ja sisäinen modifiointi ei vaikuta aseiden tyhjennystoimenpiteisiin.

Opinnäytetyön produktin aihe käsitteli suunnittelussaan laajemmin ampuma-aseen tunnistamista, mutta tästä kohdasta luovuttiin sillä osio pelkästä aktiivisesta ampuma-aseen tunnistamisesta, olisi kasvattanut työn määrää merkittävästi. Käsitellessämme monen eri ampuma-asetyyppien turvallisia tyhjennystoimenpiteitä, opas antaa myös passiivisesti viitteitä, minkälainen ampuma-ase saattaa olla kyseessä. Näillä viitteillä oppaassa tarkoitetaan kirjallista ja kuvallista sisältöä, kuten ampuma-aseiden tyyppejä, toimintatapoja, merkkejä, malleja ja kuvia aseista, jotka auttavat oppaan käyttäjää tunnistamaan ampuma-aseita ja ampuma-aseen, joka hänellä on käsiteltävänä.

2.3 Haasteet

Haasteena koimme työssämme juuri aihealueen rajauksen riittävän suppeaksi oppaan selkeyden ylläpitämiseksi. Aseiden maailmassa mahdollisuudet muunnelluista versioista, vaihtoehtoisista toimintatavoista ja panoksista yms. ovat erittäin lukuisat ja niistä voisikin tehdä useita opinnäytetöitä. Päädyimmekin siis melko vahvasti karsimaan aihealueen ympäriltä juuri 3D-aseita sekä räjähteitä, jotta pystyimme keskittymään enemmän yleisimpiin asetyyppeihin.

Haasteeksi niin ikään koimme oppaan tarpeellisuuden poliisissa, jossa pääsääntöisesti jokainen on jollain lailla aseiden kanssa tekemisissä vähintään henkilökohtaisen virka-aseen kanssa. Työharjoittelun aikana tuli kuitenkin todettua, ettei aseiden kanssa toimiminen ollutkaan jokaiselle virkamiehelle itsestään selvä asia tai sellainen, jossa oltaisiin omalla mukavuusalueella. Tästä tulimme vakuuttuneeksi, että aihealuetta käsittelevä opas olisi hyödyllinen produkti antamaan tietoisuutta juuri yleisimmistä aseista ja niiden toimintatavoista, jotta työturvallista toimintaa voitaisiin mahdollisesti tulevaisuudessa parantaa poliisihallinnossa.

3 TOIMINNALLISEN OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄ

Toiminnallisen opinnäytetyön selitteen lähtökohtana on konkreettinen olemassa oleva tehtävä, johon etsitään ratkaisua opinnäytetyön avulla. Toiminnallinen opinnäytetyö onkin usein työelämälähtöinen ja toiminnallisen osuuden tuloksena syntyy produkti, joka voi olla esimerkiksi konkreettinen tuote, ohjeistus tai tarkoitettulle alalle luotu suunnitelma. Toiminnallisessa opinnäytetyössä luodaan myös raportti, jossa tulee esittää asianmukaisen tietoperustan ohella toiminnallisen osuuden kuvaus ja arviointi. Raportissa tulee lisäksi ilmetä toiminnallinen osuus eli tuotoksen valmistusvaiheet sekä oma pohdinta. Omassa opinnäytetyössämme syntyi juuri alakohtainen ohjeistus sekä konkreettinen tuote eli opas produkti. Produkti koottiin julkisista lähteistä saaduista kuvista, joista ilmeni ase, sen osat sekä toimintatapa. Produktissa käytettiin myös tekijöiden omaa kokemusta aseiden toiminnasta ja niiden turvalliseksi tekemisestä. Raportissa olemme kuvailleet työn tekovaiheet, asetyyppien määrittelmät sekä muun teoriaosuuden lähdeluetteloinen. Muihin tutkimusmenetelmiin kuten esimerkiksi laadulliseen ja määrälliseen verrattuna toiminnallinen opinnäytetyömenetelmä oli ainoa mahdollinen vaihtoehto palvelemaan työmme tarkoitusta ja näin ollen se tuli valituksi työmme menetelmäksi muiden menetelmien sijasta.

4 ASEEN TUNNISTAMINEN, TURVALLISEKSI TEKEMINEN JA KULJETTAMINEN POLIISIN TYÖSSÄ

Tässä luvussa käymme läpi opinnäytetyössämme käsiteltäviä ampuma-aseita, ampuma-aseen osia ja niiden määrittelmiä. Lisäksi työssä käytetyn aineiston hankintaa ja ampuma-aseiden esiintyvyyteen vaikuttavia asioita suomessa.

4.1 Ampuma-aseen haltuunoton ja takavarikoimisen lakiperusteet

Poliisin päivittäistoiminnoissa poliisi kohtaa virkauransa aikana useita ampuma-aseita eri tehtävillä ja tilanteissa. Tässä osiossa käydään läpi ampuma-aseen ja niihin verrattavien esineiden haltuunottamisen ja takavarikoiminnan lakiperusteita.

4.1.1 Rikos- ja Poliisilaki

Poliisi voi ottaa haltuun ampuma-aseen tai sen osan, Rikoslain (RL 39/1889) 24 luvun 11 §:n mukaisella kotirauhan piirin suojaamalla paikalla, jos poliisi suorittaa Poliisilain (PoL 872/2011) 2 luvun 6 a §:n mukaista etsintää ampuma-aseen haltuunottoa varten.

4.1.2 Pakkokeinolaki

Poliisi voi takavarikoida ampuma-aseen tai sen osan Pakkokeinolain (PKL 806/2011) 7 luvun 1 §:n perusteella, jos on syytä olettaa, että ampuma-asetta;

1. Voi käyttää todisteena rikosasiassa,
2. Se on rikoksella joltakulta viety,
3. Se tuomitaan menetetyksi.

4.1.3 Ampuma-aselaki

Poliisi voi haltuun ottaa tai väliaikaisesti haltuun ottaa ampuma-aseen tai sen osan Ampuma-aselain (1/1998) perusteella seuraavanlaisesti;

Väliaikainen haltuunotto

Poliisin on viipymättä tehtävä päätös ottaa ampuma-aseen, sen osan, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia ja näihin kuuluvan kirjallisen luvan väliaikaisesti haltuun ampuma-aselain 92 § 1 momentin perusteella, jos on perusteltu syy olettaa, että niitä käytetään väärin.

Jos kuitenkin väärinkäytön vaara on ilmeinen, niin poliisimiehen **on otettava** ampuma-ase, aseiden osa ja erityisen vaaralliset amukset, sekä niitä koskevat voimassa olevat asiakirjat ja luvat pois niiden haltijalta, ampuma-aselain 92 § 2 momentin perusteella. Tämän jälkeen poliisimiehen on viipymättä ilmoitettava sen paikan poliisilaitokselle, jonka toimialueella esineet on otettu pois. Tämän jälkeen poliisin on tehtävä 14 vuorokauden kuluessa päätös esineiden väliaikaiseksi haltuunottamiseksi tai luovuttamiseksi takaisin haltijalle.

Haltuunotto

Ampuma-aseen yksityistä käyttöä varten annettu ampuma-aseen, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttava lupa raukeaa, se peruutetaan tai luvattoman ampuma-aseen tai sen osan hallussapitäjä oma-aloitteisesti ilmoittaa poliisille ja luovuttaa ampuma-aseen tai sen osan poliisin haltuun, niin poliisin on tehtävä päätös ampuma-aseen tai sen osan haltuunotosta poliisin haltuun, jollei niitä ole jo luovutettu asianmukaisen luvan haltijalle, ampuma-aselain 91 §:n perusteella.

Ampuma-aselain 94 §:n perusteella: Päätös, jolla ampuma-ase, aseiden osa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia ja niihin kuuluvat asiakirjat ja luvat on otettu poliisin haltuun, on voimassa enintään kolme (3) kuukautta. Päätöstä voidaan erityisestä syystä jatkaa enintään kuudella kuukaudella päätöksen voimassaoloaikana, ampuma-aselain 94 § 1 momentin kohtien 1–4 perusteella.

4.2 Ampuma-ase

Opinnäytetyössämme sekä työn oppaassa käsittelemme yksinomaan ampuma-aseita, joita kuvailimme ampuma-aseiksi, aseiksi taikka aseiden tyyppiin, merkin, mallin taikka aseiden toimintatapaa kuvaavalla käsitteellä. Edellä mainittujen ampuma-aseiden tai muun käsitteen määrittely tulee suoraan ampuma-aselain (1/1998) 1 luvun 2 pykälän 1 momentti (7.6.2019/724); "*Ampuma-aseella* tarkoitetaan välinettä, jolla ruutikaasunpaineen, nallimassan räjähdyspaineen tai muun räjähdyspaineen avulla voidaan ampua luoteja, hauleja tai muita ammuksia taikka lamaannuttavia aineita."

Ampuma-aselain 2 § 2 momentin mukaan ampuma-aseiden määrittelyä täyttää myös sellainen esine, joka on suunniteltu paukkupatruunoiden laukaisemista varten, joka toimii 1 momentin mukaisella tavalla eikä sen toimintaa ole teknisesti estetty. Kyseisen momentin mukaan myös muu esine, joka muistuttaa ampuma-asetta ja joka on rakenteensa tai valmistusmateriaalinsa puolesta muutettavissa ampuma-aseeksi, voidaan määrittellä ampuma-aseeksi. Tämän momentin perusteella opinnäytetyömme oppaan tarjoamat ohjeet kattavat myös paukkupatruunoita laukaisevat aseet, sillä aseiden patruuna ei vaikuta ampuma-aseiden toimintatapoihin, joiden varaan opas perustuu. Opinnäytetyömme käsittelee myös hieman improvisoitua eli itsetekoisia aseita, jotka täyttävät tämän momentin määrittelyä.

Ampuma-aselain 2 § 3 momentin mukaan ampuma-aseiden määrittelyä ei täytä rakennustyössä käytettäviksi suunnitellut ja valmistetut naulaimet, hengenpelastuksessa taikka teknisessä tai teollisessa käyttötarkoituksessa käytettäviksi suunnitellut ja valmistetut välineet, teurastukseen suunnitellut ja valmistetut välineet, jos väline ei ole 1 momentin mukainen tai muunnettavissa sellaiseksi. Opinnäytetyömme ei käsittele tällaisia välineitä.

4.3 Aseen osa

Opinnäytetyössämme ja työn oppaassa ampuma-aseiden toimintatapojen ja sisäisten/ulkoisten ominaisuuksien käsittelyn selkeyttämiseksi, käsittelemme työssä myös ampuma-aseen osia. Aseen osien avulla kuvaillaan oppaassa ampuma-aselain 2 §:n määritelmän täyttävän ampuma-aseen viereen poistoa, patruunapesän/patruunarullan/lippaan/makasiinin -tyhjennystä patruunoista tai ammuksista ja aseiden turvallisiksi merkitsemistä, jotta ampuma-ase saatetaan mahdollisimman turvalliseen kuntoon ampuma-aseiden säilöönnottoa varten.

Opinnäytetyömme ja sen produkti ei määrittele ampuma-aseiden osia erikseen, mutta käsittelee aseiden osia, joiden nimitykset ja määritelmät tulevat suoraan ampuma-aselain 3 §:stä. "Aseen osalla" tarkoitetaan aseiden runkoa, ylä- ja alarunkoa, lukon kehystä, piippua, luistia, patruunarullaa ja patruunapesää, lukkoa ja muuta sulkulaitetta sekä lukon ja muun sulkulaitteen runkoa, sulkukappaletta, äänenvaimenninta sekä toiminnallisesti vastaavia osia, ampuma-aselain 3 § 1 momentin perusteella.

4.4 Ammus ja patruuna

Opinnäytetyössämme käsittelemme ampuma-aseiden tyhjentämistä ammuksista taikka patruunasta, jolloin lopputuloksena on mahdollisimman turvallinen ampuma-ase sellaisenaan eli tyhjä tai "kylmä" ase. Opinnäytetyömme ja sen produkti ei määrittele ampuma-aselain 4 §:n mukaista ammusta taikka 5 §:n mukaista patruunaa, mutta käsittelee niiden poistoa ampuma-aseesta tyhjennystoimenpiteen selkeyttämiseksi.

4.5 Ampuma-aseiden toimintatavat

Opinnäytetyössämme käsittelemme ampuma-aseita, joilla on hyvin erilaisia toimintatapoja. Ampuma-aseiden toimintatapa tarkoittaa karkeasti sitä, miten ase tulee ladata, virittää ja miten ase käytetään painaessa liipaisinta. Ampuma-aseiden toimintatapa on hyvä tietää asetta käsitellessä, jotta tietää mitä toimenpiteitä tyhjennyksellä on ja mitä varotoimenpiteitä on hyvä pitää mielessä, sillä toimintatapa kertoo myös ampuma-aseiden vaarallisuudesta ja potentiaalisesta tilasta. Ampuma-aseiden toimintatavat ovat määriteltä ampuma-aselain 7 §:n mukaan neljään kategoriaan seuraavanlaisesti;

4.5.1 Kertatuli

Kertatulella tarkoitetaan toimintatapaa, jossa lippaattoman ampuma-aseen jokainen piippu tai putki on laukauksen jälkeen ladattava uudella patruunalla ja jossa aseiden laukaisukoneisto on jokaisen piipun tai putken osalta viritettävä ulkopuolisella voimalla uudestaan laukauksen jälkeen.

Opinnäytetyössämme käsiteltäviä ampuma-aseita, jotka ovat toimintatavaltaan kertatuli –toimisia ovat taittuvapiippuinen haulikko ja mustaruutiase.

4.5.2 Lippaallinen kertatuli

Lippaallisella kertatulella tarkoitetaan toimintatapaa, jossa lippaalla varustetun ampuma-aseen jokainen piippu tai putki on laukauksen jälkeen ladattava uudella patruunalla ja jossa aseiden laukaisukoneisto on jokaisen piipun tai putken osalta viritettävä ulkopuolisella voimalla uudestaan laukauksen jälkeen.

Opinnäytetyössämme käsiteltäviä ampuma-aseita, jotka ovat toimintatavaltaan lippaallinen kertatuli ovat pumppuhaulikko, pulttilukko kivääri, yksi- ja kaksitoiminen revolveri.

4.5.3 Itselataava kertatuli

Itselataavalla kertatulella tarkoitetaan toimintatapaa, jossa ampuma-ase latautuu ja virittyy jokaisen laukauksen jälkeen automaattisesti aseessa syntyvän energian tai siihen liitetyn energialähteen avulla ja jossa aseella voidaan laukaista yhdellä liipaisimen painalluksella vain yksi patruuna kussakin patruunapesässä.

Opinnäytetyössämme käsiteltäviä ampuma-aseita, jotka ovat toimintatavaltaan itselataava kertatuli ovat puoliautomaattihaulikko ja pistooli.

4.5.4 Sarjatuli

Sarjatulella tarkoitetaan toimintatapaa, jossa ampuma-ase latautuu ja virittyy jokaisen laukauksen jälkeen automaattisesti aseessa syntyvän energian tai siihen liitetyn energialähteen avulla ja jossa aseella voidaan laukaista yhdellä liipaisimen painalluksella tai muutoin peräkkäin useita patruunoita.

Opinnäytetyössämme käsiteltäviä ampuma-aseita, jotka ovat toimintatavaltaan sarjatuli -toimia ovat rynnäkkökiväärit.

4.6 Ampuma-asetyytit ja niiden tyhjentäminen

Opinnäytetyömme oppaassa emme käsittele kaikkia ampuma-aselain 6 §:n määriteltyjä ampuma-aseita sillä olemme rajanneet työn koskevan vain yleisimpiä metsästys-, harrastus- ja keräilykäyttöön, yhden henkilön käytettäväksi tarkoitettuja ampuma-aseita.

Tämän rajaukseen jälkeen opinnäytetyömme oppaassa käsitellyt ampuma-aseet ovat;

1. Taittuvapiippuiset haulikot (1*),
2. Pulttilukko kiväärit (2*),
3. Pumppuhaulikot (2*),
4. Puoliautomaattihaulikot (3*),
5. Pistoolit (3*),
6. Yksitoimiset revolverit (2*),
7. Kaksitoimiset revolverit (2*),
8. Rynnäkkökiväärit (4*),
9. Mustaruutiaseet (1*),
10. Improvisoidut aseet tai muu esine, joka täyttää ampuma-aselain 2 §:n.

*Toimintatapa on:

1* Kertatuli, 2* Lippaallinen kertatuli, 3* Itselataava kertatuli, 4* Sarjatuli.

Ampuma-aselaki 7 §.

4.6.1 Haulikot

Opinnäytetyössämme käsitellään taittuvapiippuisia-, pumppu- ja puoliautomaattihaulikon toimintoja aseiden tyhjentämiseksi ja varmistamiseksi. Ampuma-aselain 6 §:n mukaan haulikko on; "kahdella kädellä olkapäätä vasten tuettavaksi valmistettua sileä- tai rihlapiippuista pitkää ampuma-asetta, jossa käytetään haulikon patruunaa".

Taittuvapiippuinen haulikko

Taittuvapiippuinen haulikko eli kertatulihaulikko on pääosin metsästyskäyttöön tarkoitettu haulikko, jolla ei ole sisäistä tai ulkoista makasiinia. Taittuvapiippuisissa haulikoissa haulikon patruuna(t) ladataan tai poistetaan suoraan patruunapesäkkeestä tai pesäkkeistä kääntämällä viritystappia sivusuunnassa ja taivuttamalla aseensa piippuosa aseensa tukkia kohden. Joissakin haulikoissa patruunat heittäytyvät automaattisesti piippujen pesistä, kun ase avataan. Taittuvapiippuinen haulikko ladataan jokaisen laukauksen jälkeen, jolloin aseensa toimintatapa on kertatuli. Taittuvapiippuisessa haulikossa voi kuitenkin olla piippuja ja laukaisimia enemmän kuin yksi, jolloin haulikko on usein rinnakkais- tai päällekkäispiippuinen. Taittuvapiippuiset haulikot ovat yksinkertaisia ja helppoja käyttää, joten aseensa käsittelyyn liittyviä virheitä on mahdollista tehdä vähemmän.

Kuva 1. LC Smith. Aseensa osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.
Kuva: Youtube.com, GunsOfTheWorld, LC Smith Double Barrel Shotgun.

Pumppu- ja puoliautomaattihaulikko

Pumppu- ja puoliautomaattihaulikot ovat metsästys-, ampuma harrastus- ja viranomaistoimintaan suunniteltuja haulikkoja, joilla on sisäinen makasiini tai ulkoinen lipas. Pumppu- ja puoliautomaattihaulikoissa haulikon patruuna(t) ladataan tai poistetaan täyttämällä haulikon makasiini/lipas ja lataamalla haulikon patruuna patruunapesäkkeeseen käsin/makasiinista/lippaasta.

Pumppuhaulikko on toimintavaltaan lippaallinen kertatuli, koska jokaisen laukauksen jälkeen haulikon patruunan hylsy poistuu latausliikkeellä ja tämän jälkeen toisella latausliikkeellä syöttää uuden haulikon patruunan patruunapesäkkeeseen haulikon makasiinista/lippaasta.

Puoliautomaattihaulikko on toimintavaltaaan itselataava kertatuli, koska jokaisen laukauksen jälkeen haulikon patruunan hylsy poistuu laukauksen voimasta ja tällä voimalla lataa itse uuden patruunan patruunapesäkkeeseen haulikon makasiinista/lippaasta. Liipaisinta tulee kuitenkin vetää jokaisen laukauksen jälkeen, jotta ase laukee.

Nopein tapa tyhjentää pumppu- ja puoliautomaattihaulikko on käyttää latauskahvaa useaan otteeseen, jolloin ase lataa patruunapesään uuden patruunan pesästä ja poistaa jo siellä olleen patruunan hylsynpoistoaukon kautta, kunnes makasiini tai lipas tyhjenee patruunoista. Produktiin on kirjattu myös vaihtoehtoinen tapa tyhjentää makasiini, jossa patruunapesään lataaminen estetään ja makasiini tyhjenetään makasiiniportista.

Kuva 2. Remington 870. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Kuva: Youtube.com, Hussar566, Unloading a Pump Action Shotgun.

4.6.2 Kiväärit

Opinnäytetyössämme käsitellään pulttilukko kiväärin ja rynnäkkökiväärin toimintoja aseiden tyhjentämiseksi ja varmistamiseksi. Ampuma-aselain 6 §:n mukaan kivääri on; "kahdella kädellä olkapäätä vasten tuettavaksi valmistettua rihlapiippuista pitkää ampuma-asetta, jossa käytetään keski- tai reunasytytteistä patruunaa".

Opinnäytetyössä ei käsitellä ampuma-aselain 6 §:n mukaisia pienoiskivääreitä erikseen mainittuna, mutta kiväärin ja pienoiskiväärin toimintojen ollessa laajalti identtiset ja konkreettinen ero vain ammuksen kaliiperissa, niin tämä osio kattaa myös pienoiskiväärin toimintoja aseiden tyhjentämiseksi ja varmistamiseksi.

Pulttilukko kivääri

Pulttilukko kivääri on pääosin metsästyskäyttöön, sekä viranomais- ja asevoimilla tarkka-ammuntaan tarkoitettu kivääri. Pulttilukko kiväärillä on sisäinen makasiini taikka sisäinen/ulkoinen lipas. Pulttilukko kiväärin voi ladata lukko taakse vedettynä hylsynpoistoaukon kautta tai käyttämällä lukon kahvaa tai "pulttia" lataamaan makasiinista/lippaasta ammuksia. Pulttilukko –nimitys tulee pulttimaisesta lukosta ja sen kahvasta, jolla ase saatetaan vireeseen, ladataan ja tyhjennetään. Pulttilukko kiväärin toimintatapa on lippaallinen kertatuli.

Pulttilukko kiväärin voi tyhjentää helposti käyttämällä latauskahvaa useaan otteeseen, jolloin ase lataa patruunapesään uuden ammuksen lippaasta ja poistaa jo siellä olleen ammuksen hylsynpoistoaukon kautta, kunnes makasiini tai lipas tyhjenee ammuksista. On kuitenkin suotavaa poistaa lipas aseesta ensin, jos aseessa sellainen on. Useimmista pulttilukko kivääreistä pystyy irrottamaan pulttilukon aseesta, joka kannattaa tehdä viimeiseksi, kun ase on tyhjä.

Kuva 3. Tikka M65. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Kuva: Rebaz Tarin.

Rynnäkkökivääri

Rynnäkkökivääri on pääosin asevoimien-, sekä osin harrastuskäyttöön tarkoitettu lippaallinen sarjatulella toimiva ampuma-ase, joka nimensä mukaisesti on tarkoitettu käytettäväksi tehokkaaseen tuliylivoiman saavuttamiseksi, mm. ihmisten välisissä sota- ja konfliktitilanteissa. Sarjatulitoimiset rynnäkkökiväärit määritellään ampuma-aselain 9 §:n perusteella erityisen vaarallisiin ampuma-aseisiin, eli ERVA-aseisiin. Myös kertatulitoimiset rynnäkkökiväärit, jotka ovat suunniteltu alun perin sarjatulitoimiseksi luokitellaan ERVA-aseiksi. Rynnäkkökiväärit ovat toimintavaltaan itselataavia kerta-, sarja- tai rajoitetun sarjatulen aseita.

Erityyppisten rynnäkkökiväärin tyhjennys on toimenpiteiltään useimmiten samankaltaista lukuisten mallien välillä ja karrikoidusti rynnäkkökiväärit kuitenkin toimivat lähes kaikki samalla tavalla. Tyhjentäminen onnistuu siten, että niistä löytyy lipaan irrottava kytkin, jolla lipas irrotetaan ja tämän jälkeen rynnäkkökiväärin kannen takaosassa tai kyljessä olevaa latauskahvaa taakse vetämällä aseesta voidaan poistaa pesässä oleva patruuna.

Kuva 4. AR-15. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Kuva: Youtube.com, GUNS and American Handgunner Magazines, Unloading An AR-Style Rifle.

4.6.3 Pistoolit

Pistoolit kuuluvat ampuma-aseiden lyhytpiippuiseen luokkaan ja ne ovat ampuma-aselain 6 §:n mukaan määritelty aseiksi, jotka on suunniteltu yhden käden otteella ammuttavaksi. Pistooleita tavataan väestössä useimmiten viranomaisen virka-aseena tai Puolustusvoimissa niin sanottuna sivuaseena. Merkittävä osa siviilimarkkinoilla olevista pistooleista ovat harrastekäytössä olevia toimintatavaltaan itselataavia lippaallisia pistooleita. Pistooleihin kuuluu myös lainmääritelmän mukaan pienoispistoolit, joiden suurin mahdollinen patruuna voi olla vain 22. kaliiperia. Pistooleita on markkinoilla useita erilaisia malleja, joissa kaliiperien, lippaiden koon sekä varmistimien vaihtuvuus on suurta.

Karrikoidusti pistoolit kuitenkin toimivat lähes kaikki samalla tavalla ja tyhjentäminen onnistuu siten, että niistä löytyy lippaan irrottava kytkin, jolla lipas irrotetaan ja tämän jälkeen pistoolin rungon päällä olevaa luistia vetämällä aseesta voidaan poistaa pesässä oleva patruuna.

Kuva 5. Glock 19x, jossa asevalo. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Kuva: Youtube.com, Alien Gear Holsters, Tactical Training Technique: How To Load And Unload A Pistol.

4.6.4 Revolverit

Revolverit ovat ampuma-aselain 6 §:n mukaan määritelty lyhytpiippuisiksi aseiksi, jotka on suunniteltu yhden käden otteella ammuttavaksi ja, jossa on pyörivä patruunaruula. Revolverit ovat vähentyneet jossain määrin modernimpien pistoolien tieltä, mutta niille on silti iso käyttäjäkunta esimerkiksi metsästäjien keskuudessa, jotka käyttävät revolveria pienriistan lopettamiseen. Revolverit ovat myös joidenkin harrastajien suosiossa, koska niillä voidaan ampua pääsääntöisesti isompia patruunoita, kuin pistooleilla ja ne ovat myös hyvin käyttäjävarmoja niiden jumittuessa harvoin.

Revolvereita on karkeasti jaettuna kahdenlaisilla toimintatavoilla varustettuina eli **yksitoimisina** ja **kaksitoimisina**.

Yksitoiminen revolveri toimii siten, että patruunan laukaiseva iskuvasara täytyy virittää taakse vetämällä jokaisen laukaisun välissä, jolloin myös patruunarulla pyöräyttää uuden patruunan iskuvasaran eteen, jonka jälkeen liipaisimesta vetäminen laukaisee aseeseen, lippaallisen kertatulen tavoin.

Revolverien tyhjentämisessä korostuu toimintatapojensa takia aluksi vireen poisto, joka on suurin riskitekijä aseeseen vahingolliselle laukeamiselle, varsinkin yksitoimisissa revolvereissa, jossa ase viritetään ennen laukausta aina ja rullaa ei välttämättä saa auki. Syynä tälle on se, että vireen poistossa pyritään saattamaan iskuvasara takaisin etuasentoon ja jos iskuvasara lipsahtaa taka-asennosta eteen niin ase saattaa laueta. Vireen poistoon liittyy myös liipaisimen käyttö, joka voi aiheuttaa aseeseen laukeamisen, jollei ohjeistusta noudata tarpeeksi kattavasti. Ohjeistus on kuitenkin kirjattu tarpeeksi kattavasti siten, ettei vaaraa pitäisi aiheutua ja tässä kohtaa kuvat ovat erinomainen lisä tuotteen ohjeistuksen toteutukselle.

Vireen poisto on turvallisinta, kun se tehdään mahdollisimman turvallisessa paikassa. Aluksi on tärkeää estää iskuvasaran vahingollinen vapautuminen taka-asennosta etuasentoon, joten revolveria pidettäessä iskuvasaran eteen kannattaa laittaa tukikäden peukalo, muita esteitä ei suositella. Tämän jälkeen asekauden peukalolla tulee pitää iskuvasara myös taka-asennossa voimakkaasti, jonka jälkeen liipaisinta tulee painaa pohjassa, jolloin peukalolla varmistettu iskuvasara vapautuu. Liipaisinta ei tarvitse enää painaa, kun iskuvasara saadaan saatettua eteenpäin noin sentin (1 cm) verran. Iskuvasara kannattaa saattaa peukalosta vasten, jolloin tiedettävästi se ei enää lukitu taka- tai keskiasentoon (joissakin revolvereissa). Tämän jälkeen peukalon voi ottaa pois iskuvasaran edestä ja iskuvasara saattaa etuasentoon.

Kaksitoiminen revolveri toimii siten, että panosrullan pyöräytyminen tapahtuu liipaisimen painalluksella itselataavan kertatulen tapaisesti. Kaksitoiminen revolveri voidaan myös esi-virittää yksitoimisen revolverin kaltaisesti vetämällä iskuvasara takiasentoon, jolloin liipaisimen painallus herkkenee huomattavasti.

Revolverien patruunarullan tyhjennys vaihtelee ja useimmiten kaksitoimisissa revolvereissa rullan saa avattua sille tarkoitettulla painikkeella, joka on usein revolverin vasemmalla kyljellä. Myös rullan vapautus painikkeiden mallikohtaiset erot ovat mainittu tuotetuksessa. Jos rulla voidaan avata sivuun, niin sillä kannattaa aloittaa aseeseen tyhjennys, sillä tyhjästä aseesta on huomattavasti turvallisempi poistaa vire.

Yksitoimisissa revolvereissa rulla tyhjenetään useimmiten siten, että iskuvasaran oikealla puolella oleva rullan luukku avataan ja tämän jälkeen piipun alla olevaa hylsyn ulostyöntäjää käyttämällä latauskahvan tavoin, rullan yksittäinen patruunapesä voidaan tyhjentää yksi kerrallaan.

Toimintatapaeroista huolimatta, yksitoiminen että kaksitoiminen revolveri ovat molemmat lippaallisia kertatuli –aseita.

Kuva 6. Ruger New Model Single-Six. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Kuva: Youtube.com, Ruger Firearms, 6. Single Action Self Defense -- Decocking.

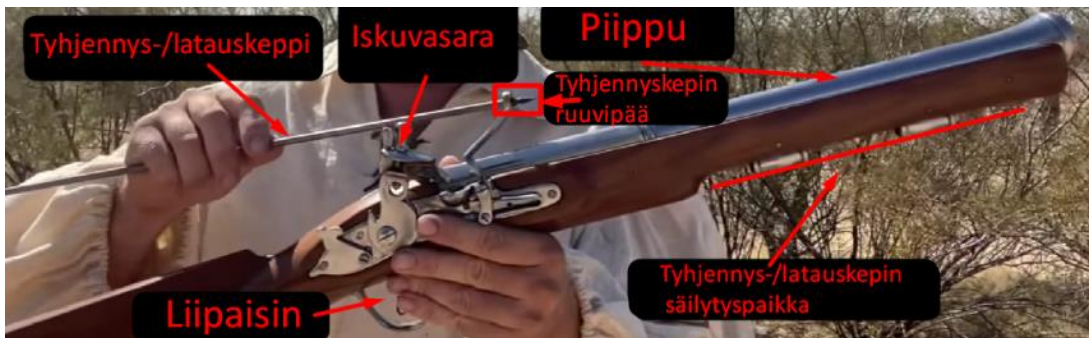
4.6.5 Mustaruutiaseet

Mustaruutiaseet ovat määritelty ampuma-aselain 6 §:n mukaisiksi aseiksi, jotka ovat suunniteltu ja valmistettu ja soveltuvat vain mustalla ruudilla käytettäväksi. Mustaruutiaseet ovat nykypäivänä melko harvinainen asetyyppi johtuen siitä, ettei mustaruutiaseissa voida käyttää nykyaikaisia patruunoita vaan ne ovat usein toimintatavaltaan aseiden piipun suusta ladattavia ja niissä käytetään kuulia taikka muita niihin sopivia panoksia. Tämän lisäksi toisin kuin nykyaikaisissa aseissa, joissa aseiden laukaiseva ruuti on itse patruunassa, niin mustaruutiaseissa ruuti kaadetaan aseiden perässä olevaan ruutikammioon tehden lataamisesta vaivalloista verrattuna nykyaikaisiin versioihin. Mustaruutiaseita on kuitenkin edelleen käytössä pienissä alan harrastuspiireissä, perintönä saatuina

aseina sekä pienriistan metsästyksessä. Ulkomuodoiltaan tunnetuimmat mustaruutiaseet ovat musketit sekä piilukkopistoolit, mutta nykyään yleisimmät ovat mustaruutihaulikot, joita operoidaan samalla lailla kuin muitakin rinnakkais- ja päällekkäispiippuisia haulikoita.

Mustaruutiaseisiin ei ole myöskään käytettävissä tehdasvalmisteisia patruunoita, minkä vuoksi käyttäjä joutuu lataamaan patruunansa itse (POHA ohje POL-2021-79077, 2022).

Mustaruutiaseiden toimintatapansa vuoksi turvallisin tapa tyhjentää ase on laukaista se turvalliseen paikkaan. Syynä tähän on se, että ammus voidaan poistaa vain fyysisesti piipusta poisottamalla aseeseen kyljessä olevalla tyhjennystikulla. Jos ase on kuitenkin laukaistu tai yritetty laukaista ja on epäily siitä, että aseessa on edelleen ammus, niin voidaan ase tämän jälkeen tyhjentää tyhjennystikulla.

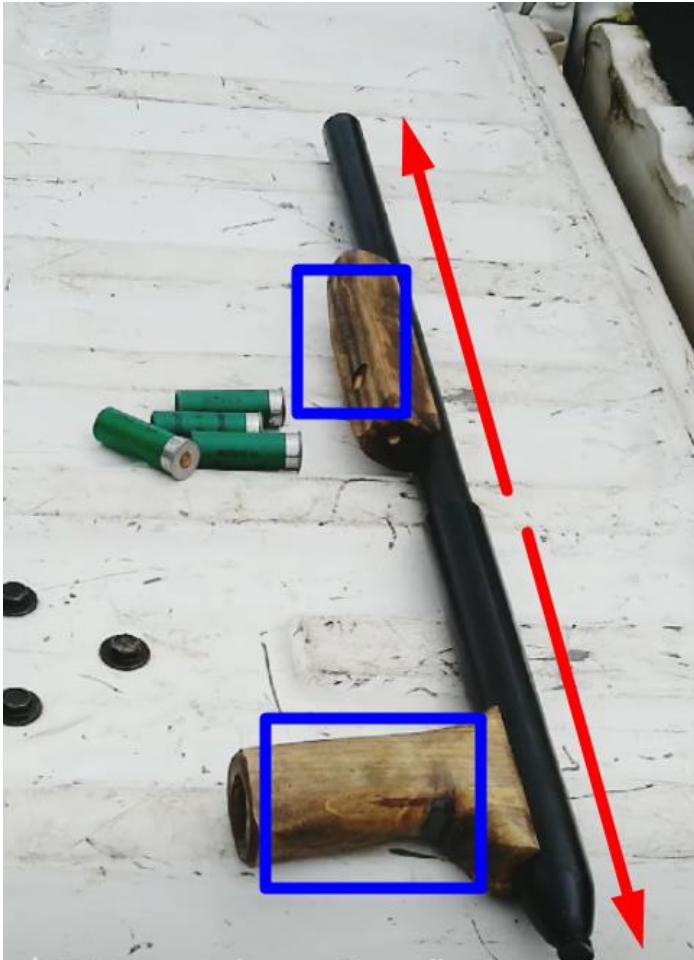
Kuva 7. Piippuladattava musketti. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.
Kuva: Youtube.com, InRangeTV, Unloading The Muzzleloader.

4.6.6 Improvisoidut aseet tai muu esine, joka täyttää ampuma-aselain 2 §:n

Jos improvisoitu ase ei muistuta ulkoisesti ampuma-asetta, mutta toimii ampuma-aselain 2 §:n mukaisella tavalla, määritellään tämä ase ampuma-aselain 9 §:n perusteella erityisen vaarallisiin ampuma-aseisiin, eli ERVA-aseisiin. Improvisoituja aseita on siis vaikea sisällyttää kaikenkattavasti oppaaseen, koska ne voivat näyttää erilaisilta ja toimia hyvin monilla eri tavoilla. Näiden aseiden kohdalla kuuluukin noudattaa erityistä varovaisuutta eikä niihin tule koskea, ellei tiedä mitä tekee taikka jos on täysin varma, että ase on tyhjä. Improvisoidut aseet ovat erityisen vaarallisia, koska ne ovat valmistettu usein yksilön luovuutta käyttäen vaihtelevalla ampuma-aseen valmistus kokeuksella, sekä lähes aina turvallisuusmääräyksiä tai sääntöjä noudattamatta. Improvisoidut aseet saattavat laueta arvaamattomasti ja tuhoutua laukauksen jälkeen, aiheuttaen näin vaaraa myös improvisoidun aseiden käsittelijälle.

Kuva 8 olevan improvisoidun haulikon voidaan tyhjentää vetämällä aseeseen kaksi puista osaa toisistaan irti. Kuvassa oleva ase koostuu kahdesta erillisestä putkesta, joihin on kiinnitetty puiset kahvat

käsittelyn helpottamiseksi. Etuputki koostuu piipusta ja patruunapesästä ja takaputkessa on iskuria muistuttava rakennelma. Ase toimii kertatulihaulikon omaisesti siten, että patruuna asetetaan putkeen ja aseensa kaksi osaa asetetaan kiinni toisiinsa, ase laukeaa kun molemmat osat lyödään toisiinsa vasten voimakkaasti.

Kuva 8. Improvisoitu haulikko tai muu ase. Tuntematon tila.

Kuva: Youtube.com, \$10 Homemade Gun. Easy diy 12 gauge homemade slamfire shotgun.

4.7 Aineiston hankkiminen

Aineisto- ja tiedonhankinta perustui alustavan opinnäytetyösuunnitelman mukaan tutkimussuunnitelman mukaiseen haastatteluun ja ampuma-aseiden digitaaliseen kuvaukseen ja ampuma-asevaraston vastaavan asiantuntijan ohjeistukseen. Ongelmaksi kuitenkin koitui se, ettei tutkimussuunnitelma ole ajallisesti toteutettavissa ja sen laatu ei ollut tiedossa. Tämän takia perustimme varasuunnitelman, jonka mukaan voitiin olettaa saavan tietoa julkisista lähteistä internetin ja kirjallisuuden avulla samalla tavalla kuin tutkimussuunnitelman mukaisin tavoin. Työn tekemistä ja tiedon ke-

räämistä helpottaa huomattavasti se, että mieltää käsillä olevan tiedon tarpeen riittävän seikkaperäisesti eli mihin ja mitä varten tietoa kerätään (Pihlaja, Juhani 2004: Tutkielman ongelmia ratkaisuun, s.53).

Julkiset lähteet antoivat aihekokonaisuudesta tarkasti tietoa aiheesta, jota työstimme. Meillä oli tiedossa mitä etsitään, mistä etsitään ja miksi etsitään. Julkisista lähteistä löysimme sellaista tietoa, joka antoi lähtölaukauksen tutkimusalueen löytämiseksi (Pihlaja, 2004, s.60).

Produktin osalta aineistoa on kerätty julkisista lähteistä, joista ilmenee erilaisten aseiden toiminta. Näihin aineistoihin kuuluikin erilaiset internetistä saadut kuvat ja videot, joissa opastetaan aseiden turvalliseksi teko sekä niiden muu rakenteeseen liittyvää asiaa. Julkisista lähteistä kerätty aineisto kuvaa tarkoitustaan tässä opinnäytetyössä samalla tavalla, kuin itse hankittu taikka kuvattu aineisto, koska ampuma-aseiden toimintatavat ja opinnäytetyön produktissa havainnollistetut aseiden turvalliseksi saattomenetelmät ovat maailmanlaajuisesti yhtenäisiä.

Opinnäytetyössä ja sen produktissa käytetyt kuvat ovat peräisin Yhdysvaltojen omistamasta videonjako sivustosta nimeltä "Youtube". Kaikki kuvat ovat otettu kuvakaappauksina ja editoitu videoista, jotka ovat kuvattu Yhdysvalloissa ja, joissa ei erikseen ole kopioimista kielletty. Yhdysvaltain tekijänoikeuslain 107 §:n "Fair use" eli kohtuullinen käyttö -käsitteen mukaan myös tekijänoikeudella suojatun teoksen kohtuullinen käyttö, mukaan lukien käyttö jäljentämällä kopiota tai äänitteitä tai millä tahansa muulla tässä kohtaa määritellyllä tavalla, esimerkiksi kritiikkiin, kommentointiin, uutisraportointiin, opettamiseen (mukaan lukien useita kopioita luokkahuonekäyttöön), stipendiin tai tutkimukseen, ei ole tekijänoikeusloukkaus. Tämän opinnäytetyön toteutukseen käytetyt julkisista lähteistä saadut kuvat ovat opetukseen ja tutkimukseen tarkoitettua sisältöä, joilla ei myöskään tavoiteta kaupallista voittoa eikä työllä ole vaikutusta mahdollisiin markkinoihin tai arvoon. Käytetyn sisällön määrä on myös hyvin vähäistä suhteessa lähteeseen. Voidaan siis todeta Yhdysvaltain tekijänoikeuslain 107 §:n mukaan kuvien käytön olevan sallittua ja kohtuullista tässä opinnäytetyössä tarkoitustaan varten. Kuvien editoimisella tarkoitetaan työssämme yksilöivien tunnisteiden poistoa, kuten kasvojen, logojen ja lippujen poistoa. Kuviin on editoimisella lisätty produktin ohjeistusta tukevia graafisia linjoja, kuten nuolia ja numerointia.

Produktin perustana käytetyt aseiden turvalliseksi saattomenetelmät ja muut ohjeet noudattavat vahvasti Puolustusvoimien kevytasekäsikirjan (PEVIESTOS_ kevytasekäsikirja_2019) kohtia;

1.1.2. Turvallinen aseenkäsittely, s.15, joka sisältää aseenkäsittelyn turvallisuussäännöksiä, pois lukien ampumiseen tarkoitettut säännöt.

1.1.3. Tarkastukset, s.16 ja,

1.1.4. Häiriöt ja niiden poistaminen, s.17, sisältävät ampuma-aseen tarkastusmenetelmiä ja -häiriönpoistoa.

Produktissa ja raportissa myös korostuu työn tekijöiden oma kokemus aseiden operoimisesta ja turvalliseksi tekemisestä kenttäolosuhteissa. Työssämme on myös viitattu aseiden, niiden osien ja mallien lakimääritelmään, jotka ovat lueteltuna *ampuma-aselaki 9.1.1998/1* 1.luvussa. Lisäksi aineistoa kerättiin poliisihallituksen ohjeesta POL-2021-79077 koskien ampuma-aseita lupakäytäntöjen yhtenäistämistä, joissa on kuvailtuna niin ikään ampuma-aselain perustella aseiden mallit ja niiden hyväksyttävät käyttötarkoitukset. Määritelmässä aineiston osalta suurimpaan osaan kuitenkin valikoitui ampuma-aselain määritelmät.

4.8 Ampuma-aseiden esiintyvyys Suomessa

Vuonna 2017 sveitsiläisen tutkimusryhmän nimeltä The Small Arms Survey:n teettämän globaalin kyselyn mukaan, suomessa oli maailman kahdeksanneksi eniten siviilien omistamia ampuma-aseita verrattaessa jokaista maan 100 asukasta kohti.

Table 2 Estimated rate of civilian firearms holdings in the 25 top-ranked countries and territories, 2017 (firearms per 100 residents)

United States	120.5	Iceland	31.7	Sweden	23.1
Yemen	52.8	Bosnia and Herzegovina	31.2	Pakistan	22.3
Montenegro	39.1	Austria	30.0	Portugal	21.3
Serbia	39.1	Macedonia*	29.8	France	19.6
Canada	34.7	Norway	28.8	Germany	19.6
Uruguay	34.7	Malta	28.3	Iraq	19.6
Cyprus	34.0	Switzerland	27.6	Luxembourg	18.9
Finland	32.4	New Zealand	26.3		
Lebanon	31.9	Kosovo**	23.8		

Notes: This table excludes countries and territories with a population of under 150,000. * Macedonia = the former Yugoslav Republic of Macedonia. ** The designation of Kosovo is without prejudice to positions on status and is in line with UN Security Council Resolution 1244 and the International Court of Justice Opinion on the Kosovo declaration of independence.

Source: Small Arms Survey (2018)

Taulukko 1. Arvioitu määrä siviilien omistamista ampuma-aseista, jokaista 100 asukasta kohti. Taulukossa top 25 maata, pois lukien maat tai alueet, joissa väkiluku on alle 150 000 asukasta. Lähde: Small Arms Survey (2018)

Sisäministeriö selittää suurta siviiliväestön omistamaa ampuma-aseiden määrää Suomessa metsästys- ja aseharrastuksella, jonka takia Suomessa luvallisia ampuma-aseita on jo yli 1,5 miljoonaa ja luvanhaltijoita yli 600 000. Tämä tarkoittaa, että jokaisella luvanhaltijalla on keskimäärin kahdesta kolmeen asetta. Ampuma-aseen hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavien lupien myöntämisestä vastaavat alueelliset poliisilaitokset.

Suomessa on myös useita laittomia eli luvattomia aseita, joita ei ole rekisteröity poliisin järjestelmiin. Tarkkaa määrää ei voida kuitenkaan luotettavasti arvioida, mutta vuonna 2019 arvioitiin luvattomia aseita olevan Suomessa ainakin 35 000, jotka ovat kaikki peräisin hoitamattomista kuolinpesistä taikka kuolinpesistä kateisiin jääneitä ampuma-aseita. (Keskipohjanmaa, 27.10.2019)

Poliisi takavarikoi vuosittain 350–450 asetta, joista osa on laittomia, ja niitä löydetään esimerkiksi rikosentekovälineinä tai kotietsintöjen yhteydessä. (mtvuutiset, 23.12.2017)

The Small Arms Survey arvioi Suomen Puolustusvoimien omistavan lähes 0,5 miljoonaa ampuma-asetta ja Poliisin omistavan n. 14 000 ampuma-asetta. (Small Arms Survey, 2018)

Voidaan siis todeta, että Suomessa on yhteensä lähes 2 miljoonaa ampuma-asetta, joista ainakin osa työllistää tai tulee tulevaisuudessa työllistämään poliisia niin lupavalvonnassa, rikostutkinnassa kuin hälytystehtävillä.

5 POHDINTA

Tässä luvussa käymme läpi opinnäytetyömme raportin ja produktin etenemistä ja arvioimme niiden pulmia ja onnistumista omasta näkökulmastamme.

5.1 Opinnäytetyön eteneminen ja arviointi

Tämä raportti ja produkti saivat alkunsa lähes samaan aikaan opinnäytetyön suunnitelman jälkeen palaverissa, jossa suunnittelimme karkeasti sitä mitä asiaa opinnäytetyössämme käsittelemme. Emme halunneet ohjata työtämme liikaa lupapalvelun puolelle, jolloin työ olisi käsitelty enemmän ampuma-aseiden määritelmää ampuma-aselain nojalla. Tämän sijasta työmme tulisi käsittelemään produktin osalta aseiden tyhjentämistä kenttäolosuhteissa ilman työkaluja taikka muita ampuma-asetta tyhjentäviä varusteita/tiloja. Suunnittelimme työmme siis enemmän valvonta- ja hälytyssektorin virkamiehille, sekä asenoutoja tekeville virkamiehille.

Jaoin aluksi raportin ja tuotteen työstämisen erikseen kummallekin, siten että toinen keskittyi oppaan laatimiseen ja toinen opinnäytetyön raportin suunnitteluun ja täydentämiseen. Tuotteen valmistuttua emme tehneet opinnäytetyömme raporttiosuutta varten työnjakoa, sillä molemmat työstivät tässä kohtaa ikään kuin vuorotellen raportin teoriaosuutta täydentäen osioita.

Tilanteiden eläessä ja raportin edetessä otimme yhteyttä toisiimme, jos jostain koitui opinnäytetyön sisältöön vaikuttavia tekijöitä. Esimerkiksi tutkimusluvan viivästyminen oli kriittinen vaihe työn osalta, joka tulisi muuttamaan työn luonnetta ja sisältöä joissain määrin. Kyseisen tilanteen takia otimme yhteyttä ensin toisiimme ja laadimme uuden varasuunnitelman kielteiselle taikka viivästyneelle tutkimusluvulle. Varasuunnitelman laadittua esitimme sen ohjaajillemme, jotka puolsivat suunnitelmaa, ettei varsinaista vuoropuhelua/haastattelua toimitettaisi poliisiasemalla, jolla olimme keränneet asiantuntijan ensikäden tietoa aiheestamme. Tämän sijasta tulisimme keräämän tiedon julkisista lähteistä sillä varsinainen käsittelemämme tieto ei ole abstraktia taikka salassa pidettävää. Tietoa on myös tarjolla runsaasti julkisista lähteistä, joita hyödynsimme tässä työssä, kuten Sisäministeriön nettisivuilla, Poliisihallituksen ohjeissa, uutisartikkeleissa ja virallisissa tutkimuksia teettävissä tahojen nettisivuilla.

Huomasimme raporttiosuutta laatiessa, että vaikka työmme tuote on valmistunut ennen raporttiosuutta, niin tuote ei ole valmis ennen kuin raporttiosuus on viimeistelty loppuunsa. Tähän syyksi huomasimme sen, että raportti ja tuote osuudet keskustelevat keskenään töiden edetessä. Raporttiosuuteen lisätty tieto tulee täsmätä myös tuotteissa olevan tiedon kesken, jotta osiot eivät ole ristiriidassa toisiinsa. Tämän takia jatkuva perehtyminen molempiin osioihin on tärkeää työn tiedon paikkansapitävyyden kannalta. Tämän takia tarkastelimme usein molempien tekemiä muutoksia molempiin osioihin ja otimme tarvittaessa yhteyttä lisäsuunnittelua varten, jotta opinnäytetyö olisi alusta loppuun aiheensa mukainen.

5.2 Tuotteen eteneminen ja arviointi

Tuotteen karkea suunnitelma sai alkunsa lähes heti opinnäytetyön suunnitelman jälkeen palaverissa, jolloin suunnittelimme karkeasti sitä mitä asiaa tuotteeseen tulisi. Tuotteen suunnittelun aikana aloitimme yhdessä myös tuotteen laatimisen Word –ohjelman pohjalta.

Koska työ tulisi käsittelemään tuotteen osalta pääosin ampuma-aseen tyhjentämistä kenttäolosuhteissa ilman työkaluja, suunnittelimme työmme siis enemmän valvonta- ja hälytyssektorin virkamiehille, sekä asenoutoja tekeville virkamiehille lupavalvonnan puolella. Tämän takia lisäsimme pro-

duktiin johdannon, osan 1: työturvallisuuteen ja dokumentoituihin kuuluvia asioita ja osan 2: aseenkäsittelyn neljä sääntöä, joista rajasimme ampumiseen tarkoitetun säännön pois, jolloin päädyimme aseenkäsittelyn kolmeen sääntöön. Mielestämme nämä olivat poliisi- ja muissa virkatehtävissä varsin tärkeitä välttämättömiä toimenpiteitä, joita tulisi huomioida ja muistaa aseita käsitellessä, jotta käsittely olisi mahdollisimman jouhevaa ja turvallista. Nämä kohdat tulisivat ohjaamaan produktin suuntaa ja ulkonäköä.

Produktin viimeinen osa eli osa 3: käy läpi varsinaista työn tavoitetta eli aseiden turvallisiksi tekemistä. Otimme tavoitteeksi laatia produktin ohjeistus siten, että ampuma-aseiden käsittely olisi mahdollisimman turvallista, eikä vaaratilanteita syntyisi, jos ohjeita seuraisi liian suppeasti tai välittelevästi. Turvallisiksi teon ohjeistus tulisi kirjata niin, että vaadittavat toimenpiteet voidaan tehdä myös ilman kuviakin ja turvallisuutta korostetaan usein jokaisessa osiossa, jossa loukkaantumisen vaara on mahdollinen. Ampuma-aseiden laukeamista ei siis saa tapahtua ja sen riski tulisi vähentää absoluuttiseen minimiin ohjeistuksen avulla.

Aiheensa mukaisesti suunnittelimme produktin sisältävän ohjeita aseiden tunnistamiselle, aseiden turvallisiksi tekemiselle ja kuljettamiselle. Produktia laatiessamme ja jatkosuunnittelujen ohella produktin painopiste sijoittuu vahvasti aseiden turvallisiksi tekemiselle ja tämän jälkeisille oheistoiminoille, kuten merkinnöille. Produkti ei käsittele yhtä laajasti erikseen aseiden tunnistamista, sillä tunnistaminen tapahtuu produktin sisällön avulla passiivisesti, kun oppaan käyttäjä tunnistaa aseensa ja sille kuuluvan ohjeistuksen esim. ampuma-aseiden ulkopuolisten ominaisuuksien avulla tai tunnistamalla ampuma-aseiden tyyppien taikka mallien. Ampuma-aseiden kuljettamista produkti käsittelee pienenä osiona, jokaisen ohjeen lopussa, kun ampuma-aseiden tyhjennys- ja turvallisiksi tekemisen toimenpiteet ovat tehty.

Palaverien ja seminaarien kautta rajasimme jo produktin suunnitteluvaiheessa 3D –printatut aseet ja räjähteet produktin osa-alueista pois.

Sovimme keskenään projektin aikaisessa vaiheessa, että produktiin tulisi ainakin metsästys- ja ampumaharrasteaseita. Listasimme palaverissa produktiin tulevat ampuma-aseiden tyypit, jotka olivat sellaisia ampuma-aseita, joita havaitsimme eniten työharjoittelukaupunkimme poliisin haltuun ottamien ampuma-asevarastolla poliisikoulutuksen lupajakson aikana. Kyseiset ampuma-aseet olivat meille myös jo entuudestaan melko tuttuja käsiteltäviksi, joten produktin sisältö oli helppo suunnitella.

Produktin kohdalla päätimme, että vain toinen työstäisi produktia, jotta siitä tulisi mahdollisimman yhdenlainen ja samankaltainen alusta loppuun.

“Mitä useampi kokki, sitä huonompi soppa” -englantilainen sananlasku.

Työnjaosta oli hyötyä, sillä opinnäytetyön raportti- ja produkti osuus etenivät molemmat hyvää taita. Produkti kuitenkin valmistui aikataulua aikaisemmin. Produktin edetessä tarkastelimme yhdessä useaan otteeseen produktin sen hetkistä sisältöä ennen produktin valmistumista, sekä sitä miten produktia voisi kehittää opinnäytetyömme tarkoituksen mukaisesti. Tämän takia molempien kädenjälki näkyy työssämme. Pystyimme myös näin refleктоimaan raporttia ja produktia keskenään täydentämällä toisiaan.

Produktin ensimmäinen versio sisälsi produktia työstävän henkilön omistuksessa olevan ampuma-aseen kuvia, jotka sisälsivät vaiheittain ampuma-aseen tyhjennysohjeet. Samoin kuvien ohelle kehittyi mahdollisimman yksinkertainen ja selkeä kirjoituskieli siitä, miten tyhjennysohjeet toimivat käytännössä. Kirjoituskieli on kirjoitettu niin, että ase voidaan tehdä turvalliseksi vain produktin tekstiosuutta käyttäen, produktin kuvat ovat vain selventäviä tekijöitä. Ensimmäistä osiota kehitellessä tyhjennysohjeiden lisäksi produktin osioihin lisättiin mahdolliset varotoimenpiteet, häiriönpoistot, sekä asioita, joita huomioida toimenpiteitä tehdessä.

Kun olimme tyytyväisiä produktin ensimmäiseen osaan, lisäsimme loput rajaukseen kuuluvista ampuma-aseista. Tutkimusluvan pitkittyessä produktimme sisältö ja kuvat tulivat julkisista lähteistä pääosin *Youtube* –verkkosivun materiaalista. Suunnittelimme julkisten lähteiden kuvien olevan aluksi vain tilapäisiä, kunnes voimme kuvata aseiden tyhjennystoimenpiteet itse, mutta kuvien laatu oli kuitenkin varsin riittävä siihen tarkoitukseen mitä kuvilla halusimme saavuttaa. Kuvien lähteellä ei siis ole merkitystä, koska lopputulos on kuitenkin sama, kunhan tekijänoikeuksia ei rikota.

Produktin toisessa versiossa oli laajalti lähes kaikki suunniteltu sisältö, joten tarkistimme sisällön laaduntarkastamiseksi ja virheiden korjaamiseksi useaan otteeseen.

Tämän jälkeen produktiin lisättiin jokaisen asetyypin kohdalle tavan varmistaa ase mekaanisesti nippusitein ampuma-aseen kuljettamista varten. Mekaanista varmistusta nippusitein kävimme molemmat läpi työharjoittelukaupunkimme poliisin haltuun ottamien ampuma-asevarastolla poliisikoulutuksen lupajakson aikana, ampuma-ase varaston vastaavan asiantuntijan ohjeistamana. Mekaanisen varmistuksen tavoitteena on estää tilapäisesti aseiden käsittelyä siten, ettei asetta saa sellaiseen tilaan, että ampuma-ase voitaisiin ladata ja laukaista, kunnes ase on poliisin säilössä.

Tämän jälkeen selvisi, että aiheestamme on aikaisemmin tehty opinnäytetyö ja produkti, jonka takia emme enää voineet mainita, että aiheemme oli ensimmäinen kategoriassaan, mutta produktiin se ei vaikuttanut.

Produktin kuviin lisättiin kuvankäsittelyohjelmalla kuvatekstit, sekä kuvatekstiä tukevat grafiikat kuviin, kuten nuolia, tekstiä ja numerointia, joilla pyrittiin selkeyttämään suuresti produktin toimenpiteitä. Tässä kohtaa myös tekstin kappalejako ja ulkonäköä muokattiin mieleisemmäksi, sekä eri kohtiin lisättiin väritys kuvaamaan sisältöä, kuten **vaaraa punaisella** taikka **turvallisuutta vihreällä**.

Produktin lopputulos muodostuikin lähes itsestään viimeisten laadun tarkistusten ohella ja olimme lopulta produktiin varsin tyytyväisiä. Produktin sisältö vastaa tarkoitukseltaan sitä mitä työllämme haimme. Mielestämme produktista on hyötyä sille kohdeyleisölle, jolle produkti on tarkoitettu.

Produkti on selkeä, vaikka se on paljon syventävämpi verrattaessa aikaisempaa työtä aiheesta nimeltä Opas ampuma-aseiden vaarattomaksi tekemisestä, Juho Järvinen & Patrik Lapinlampi, 2021. Kyseisessä opinnäytetyössä mainitaan, että heidän opastaan: *“voisi myös mahdollisesti laajentaa käsittelemään useampaa ampuma-asetyyppiä. Meidän tekemämme opas käsittelee Suomen yleisempiä ampuma-aseita. Suomesta kuitenkin löytyy useampi ampuma-asetyyppi, joita opas ei käsittele. Opasta voisi laajentaa esimerkiksi ottamalla käsittelyyn ERVA-aseet, ilmakiivärit, itsetehdyt- ja muut ampuma-aseet.”* (Opas ampuma-aseiden vaarattomaksi tekemisestä, Juho Järvinen & Patrik Lapinlampi, 2021, s. 29). Tämä olikin kuitenkin positiivinen yllätys, sillä produktimme käsitteli Suomen yleisempien ampuma-aseiden lisäksi myös piippuladattavaa mustaruutiassetta, kahta rynnäkkökiväärityyppiä, jotka ovat ERVA-aseita, sekä osin itsetekoisia eli improvisoituja ampuma-aseita. Produktin painopiste ei kuitenkaan ole mustaruuti- ja improvisoiduissa ampuma-aseissa, näiden tyyppien ollessa harvinaisia suomessa. Aseita kuitenkin esiintyy jonkin verran suomessa, joten produktimme tarjoaa työturvallisuutta korostavaa tyhjennystoimenpidettä kyseisille ampuma-asetyypeille. Yhtä syventäviä ohjeita ei siis ole toisinkuin muissa produktissamme käsiteltävissä ampuma-asetyypeissä.

Produktimme käy siis läpi enemmän ampuma-ase tyyppisiä ja ampuma-aseen tyhjentämiseen liittyviä ongelmatilanteita verrattaessa aikaisempaan työhön. Myös ohjeet ovat paljon syventävämmät ja antavat vaihtoehtoisia menetelmiä aseiden tyhjentämiseksi. Produktimme antaa myös tietoa erilaisten aseiden välisten eroavaisuuksien kesken. Tiukan aikamäärän takia emme työstäneet produktista fyysistä versiota, sillä se vaatisi graafista suunnittelua jo produktin sisällön lisäksi.

5.3 Omaa pohdintaa

Olemme molemmat huomanneet ampuma-aseiden läsnäolon poliisin tehtävillä lisääntyneen. Tähän ovat vaikuttaneet kotimaisen järjestäytyneen rikollisuuden lisäksi ulkomailta saapuneet jengit ja

rikollisuus. Rikollisen elämää ihannoidaan yhä enemmän suomalaisten nuorison keskuudessa, jolloin nuoriso ottaa vaikutteita varsinkin sosiaalisessa mediassa ja siten leviävät myös koulujen keskuudessa väkivaltana ja huumausainerikoksina. Pahimmillaan tämä aiheuttaa jengiytymistä ja levottomuuksia yhteiskunnassa, joka työllistää poliisia usein myös voimankäyttötilanteilla.

Toinen, mutta abstrakti poliisia työstävä käsite voi olla sodanajan sisäisen turvallisuuden turvaaminen, jos Suomi ajautuu sellaiseen tilanteeseen. Tällöin voidaan vahvasti olettaa ampuma-ase rikosten myös nousevan, kun aseet ns. normalisoituvat osana yhteiskuntaa. Tästä on jo nähty merkkejä Ukrainassa käytävässä sodassa, johon lukuisat maat ovat lahjoittaneet erilaisia käsiaseita, joita epäillään kuitenkin joutuneen rikollisryhmittymien käsiin ja niitä kuljetetaan mahdollisesti laittomasti myytäväksi EU-maihin (Yle Uutiset, 30.10.2022). On kuitenkin vielä spekulointitasolla, että miten paljon aseita on päätynyt Eurooppaan ja Suomeen rikollisten käsiin, mutta kyseessä on mahdollinen tapahtuma, johon on syytä varautua poliisissa ja muissa viranomaisorganisaatioissa.

Kansainvälisen tutkimuksen mukaan poliisi on joutunut varautumaan ampuma-aseella vuonna 2022 tehtävillään 20 % useammin, kuin vuonna 2021 (Poliisi, Toimintaympäristöanalyysi, osa 2, Taulukko 3. Poliisin toimenpiteitä voimankäytön osalta vuosilta 2021 ja 2022. Datan lähde: Poliisi 2023, s. 54). Tämä tarkoittaa sitä, että työstämme tulee olemaan yhä enemmän hyötyä myös tulevaisuudessa.

Koimme ettei poliisin käyttämisestä ampuma-aseista tarvitse tehdä tämän kaltaista työtä, koska tiettyyn ampuma-aseeseen oikeutettu virkamies on saanut ajankohtaisen ja kattavan koulutuksen käyttäjä ja kantaa kyseisiä ampuma-aseita.

5.4 Työn luotettavuus

Työmme luotettavuus oppaana ampuma-aseiden turvalliseksi tekemiseksi perustuu lähteidemme ja oman työuramme varrella saatuihin kokemuksiin aseiden kanssa toimimiselle. Näistä lähteistä huomattava ja luotettavin auktoriteetti tuli Puolustusvoimien kevytaseiden käsikirjasta, jota voidaan pitää hyvin tarkkana ja paikkansapitävänä lähteenä. Luotettavuutta tukee lisäksi Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyön tarkastusmenetelmä, jossa aihealueeseen tutustunut poliisialan ammattilainen ja opettaja tarkastaa työn ja antaa palautteen sekä kehotuksen korjata mahdollisia asiavirheitä, jos niitä työstä löytyy. Tämän lisäksi lähteiden paikkansapitävyys on tarkastettavissa helposti sellaisen henkilön toimesta, joka on perehtynyt ampuma-aseisiin ja niiden kanssa toimimiseen.

Luotettavuutta lisää myös se, että suurin osa produktin asioista ovat perus maalaisjärkeen sopivia, kuten nostona ”jos et osaa, älä tee” sekä turvallisen aseiden käytön kolme kultaista sääntöä. Nämä säännöt pätevätkin jokaisen aseiden tai aseiden osien kanssa riippumatta mallista tai tyylistä. Emme kuitenkaan työssämme pysty antamaan esimerkiksi improvisoitujen aseiden kohdalla kaiken kattavaa ohjetta, jolla kyseinen ase voidaan tyhjentää tai purkaa. Tästä huolimatta yleispätevien sääntöjen noudattaminen pitää sekä aseiden käsittelijän, että sivulliset mahdollisimman turvassa ja minimoi toiminnasta aiheutuvat riskit.

Opinnäytetyön ollessa luotettavuudeltaan hyvä ja perusteellinen, ei produkti kuitenkaan ole poliisi-ammattikorkeakoulun eikä poliisihallituksen hyväksymä virallinen ohjeistus.

5.5 Kehitysideat

Kuten olemme työssämme aikaisemmin todennut, niin työmme ei ole kaikenkattava ja sitä pystyykin tulevaisuudessa muiden opinnäytetöiden avulla ehostamaan. Esimerkiksi työmme ulkopuolelle rajatut 3D-aseet sekä räjähteet ovat hyvinkin kattavia aiheita, jotka molemmat mielestämme ansaitisivat oman oppaansa erityisesti räjähteiden kohdalla. Lisäksi improvisoiduista aseista olisi hyödyllistä tehdä kattava opas tai katsaus aiheeseen. Räjähteiden osalta opas turvallisesti toimimiseen olisi erittäin arvokas johtuen siitä, että räjähteisiin törmätään poliisin työssä kohtuullisen usein esimerkiksi nallien ja myös dynamiitin muodossa. Räjähteet ja niiden kanssa toimiminen on kuitenkin eri lakiin perustuvaa toimintaa kuin ampuma-aseissa ja ne ovat hyvin laaja-alainen aihe, joten niitä on tulevaisuudessa vaikea yhdistää esimerkiksi improvisoituihin aseisiin. Lisäksi räjähteet ovat usein huomattavasti tuhovoimaisempia ja epävakaita, kuin epävarmimmat ampuma-aseet, joten aiheeseen liittyvä opas tulisi varmasti poliisihallinnossa hyödyksi.

Koemme myös hyväksi idean, joka mainittiin myös opinnäytetyössä *Opas ampuma-aseiden vaaratomaksi tekemisestä, Juho Järvinen & Patrik Lapinlampi, 2021*, jossa mainittiin ampuma-aseiden tarkastamisen opastuksen kuvaaminen videolle. Videokuvaus mahdollistaisikin sen, että aseiden turvalliseksi tekemisen voisi havainnollistaa vielä kuvia tarkemmin ja tulevaisuudessa siitä voitaisiin jalostaa jopa Moodleen poliisiopiskelijoille tehtävä valinnainen kurssi (Järvinen & Lapinlahti, 2021, s.28).

5.6 Oma oppiminen

Opinnäytetyötä viimeistellessä voimme todeta, että työ on ollut erittäin opettavainen ja vähintään työharjoittelumme lupavalvonnan puolella käytyä aseentarkastus osioita kertaava. Motivaatio työtä kohtaan säilyi samanlaisena koko työn ajan, sillä aihe kiinnosti meitä molempia suuresti. Motivaatioon saattoi vaikuttaa tekijät, kuten;

1. Aikaisempi kokemus ja halu oppia uutta ampuma-aseiden parissa,
2. työharjoittelun lupavalvonnan asetarkastus osion ohjaajan ammattitaito,
3. aiheen monipuolisuus ja konkreettiset käsitteet,
4. motivaatiota ruokki myös tieto siitä, että laatimastamme työstä tulee tulevaisuudessa olemaan oikeasti hyötyä jollekin mm. työturvallisuuden kannalta.

Opinnäytetyö mielletään usein ainoastaan opintojen päätökseen saattamiseksi tarvittavasta lopputyöstä, jonka tarkoitus on antaa tietokatsauksia tai opettaa lukijoitansa. Opinnäytetyö on kuitenkin myös suuri oppimiskokemus ennen kaikkea tekijälleen, joka joutuu useita lähteitä käyttäen perehtymään aiheeseensa. Tämä pätee meidän opinnäytetyössämme ja produktissa, josta olemme itsekin saaneet runsaasti oppia. Vaikka olemmekin olleet aseiden kanssa tekemissä useita kertoja, niin silti oppaan tekeminen on ollut hyödyllinen kokemus, joka on mahdollistanut oman tieto-osaamisen kasvun. Erityisesti hiukan harvinaisempien aseiden, kuten esimerkiksi mustaruutiaseiden ja improvisoitujen aseiden kohdalla perehtyminen on tuonut paljon uutta tietoa sekä varmuutta myös omaan tekemiseen, jos tällaisiin aseisiin törmää jonain päivänä.

Oma oppimisemme on myös korostunut raportin tekemisen aikana, jonka oleellinen osa on tieteellinen kirjoittaminen, johon muissa Poliisiammattikorkeakoulun tehtävissä ei ole syntynyt erityisen vahvaa kosketuspintaa. Kyseessä oleva taito olikin sellainen, johon piti kasvaa opinnäytetyön tekemisen aikana virheiden ja uudelleen yritysten kautta. Voimme kuitenkin sanoa olevamme erittäin tyytyväisiä opinnäytetyöhömmе, raporttiosion ja erityisesti produktin kohdalla.

6 LÄHTEET

- Ampuma-aselaki (1/1998) <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980001>
- Rikoslaki (RL 39/1889) <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001>
- Poliisilaki (PoL 872/2011) <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110872>
- Pakkokeinolaki (PKL 806/2011) <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110806>
- POHA ohje POL-2021-79077, 2022 [Ampuma-aselupakäytäntöjen yhtenäistäminen - Poliisi](#)
- PEVIESTOS kevytasekäsikirja, 2019 https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/2258487/PEVIESTOS_Kevytasek%C3%A4sikirja_2019.pdf/f80efe96-3d7a-9ce0-0a21-74c10c13cd1c/PEVIESTOS_Kevytasek%C3%A4sikirja_2019.pdf
- Pihlaja, Juhani 2004: Tutkielman ongelmia ratkaisemaan
- Poliisi, Toimintaympäristöanalyysi, osa 2, Taulukko 3. Poliisin toimenpiteitä voimankäytön osalta vuodelta 2021 ja 2022. Datan lähde: Poliisi 2023, s.54 https://poliisi.fi/documents/25235045/42553324/32191198+Toimintaymp%C3%A4rist%C3%B6analyysi_P%C3%A4%C3%A4oma-analyysi_saavutettava.pdf/c8ac82cf-c20c-8dca-f83d-6b7e6cd6a765/32191198+Toimintaymp%C3%A4rist%C3%B6analyysi_P%C3%A4%C3%A4oma-analyysi_saavutettava.pdf?t=1683620664105
- Yhdysvaltain tekijänoikeuslaki 107§ <https://www.copyright.gov/title17/92chap1.html#107>
<https://www.copyright.gov/fair-use/> (kohtuullinen käyttö käsite)
- Small Arms Survey (2018) <https://www.smallarmssurvey.org/sites/default/files/resources/SAS-BP-Civilian-Firearms-Numbers.pdf>
- Sisäministeriö <https://intermin.fi/poliisiasiat/ampuma-aseet#:~:text=Suomessa%20on%20paljon%20mets%C3%A4st%C3%A4ji%C3%A4%20ja,ja%20luvanhaltijoita%20yli%20600%20000.>
- Keskipohjanmaa, 2019 <https://www.keskipohjanmaa.fi/artikkeli/suomessa-jopa-35-000-luvatonta-asetta-kokkolankin-laittomilla-aseilla-varustaisi-pataljoonan-poli>
- Mtv3-uutiset, 2017 <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/luvattomien-aseiden-maara-suomessa-on-mysteeri-rikollisten-kasien-ulottuvilla-tuhansia-luvattomia-ampuma-aseita/6703278>
- Opas ampuma-aseiden vaarattomaksi tekemisestä, Juho Järvinen & Patrik Lapinlampi, 2021

Yle Uutiset, 30.10.2022 <https://yle.fi/a/3-12668870>

Ampuma-aseiden kuvat:

Rebaz Tarin, pulttilukko kiväärin tyhjennys

Youtube.com, GunsOfTheWorld, LC Smith Double Barrel Shotgun.

Youtube.com, Hussar566, Unloading a Pump Action Shotgun.

Youtube.com, GUNS and American Handgunner Magazines, Unloading An AR-Style Rifle.

Youtube.com, Alien Gear Holsters, Tactical Training Technique: How To Load And Unload A Pistol.

Youtube.com, Ruger Firearms, 6. Single Action Self Defense -- Decocking.

Youtube.com, InRangeTV, Unloading The Muzzleloader.

Youtube.com, \$10 Homemade Gun. Easy diy 12 gauge homemade slamfire shotgun

7 LIITE 1

Aseen turvallisesti tekeminen ja kuljettaminen poliisin työssä -opas.

Pussinen & Tarin, 2023.

ASEEN TURVALLISEKSI TEKEMINEN JA TURVALLINEN KULJETTAMINEN POLIISIN TYÖSSÄ -OPAS

*Rebaz Tarin
Olli Pussinen
Poliisiammattikorkeakoulu
Polamk 2021_2*

JOHDANTO & OPPAAN OHJE.....	3
OSA 1: Onko aseiden välitön läheisyys työturvallinen?	3
OSA 2: Aseen fyysisen käsittelijän tulee käydä läpi aseiden käsittelyn kolme (3) sääntöä:	3
1. Sormikuri.....	3
2. Lasersääntö	3
3. Käsittele asetta aina kuin se olisi ladattu.....	3
OSA 3: Yleisimpien asetyyppien turvallisesti tekeminen ja kuljettaminen.....	4
Ase- ja tukikäden määritelmä	4
TAITTUVAPIIPPUINEN HAULIKKO	5
PULTTILUKKO KIVÄÄRI	7
LUKON IRROTUS	9
LIPPAAN IRROTUS.....	11
PUMPPUHAULIKKO / PUOLIAUTOMAATTIHAULIKKO	13
METODI 1. Nopea Tyhjennys.....	13
METODI 2. Aseen tilan tarkastus ja makasiinin tyhjennys, hidas tyhjennys.	14
PISTOOLI.....	18
REVOLVERI.....	22
VIREEN POISTO.....	23
ASEEN TYHJENTÄMINEN, SIVULLE AVATTAVA RULLA.	25
ASEEN TYHJENTÄMINEN, AVAUTUMATON RULLA.	27
RYNNÄKKÖKIVÄÄRI, AK-47 (Venäläinen malli).....	29
RYNNÄKKÖKIVÄÄRI, AR-15 (Yhdysvaltain malli).....	34
MUSTARUUTIASE	39
IMPROVISOITU ASE	41
MERKINNÄT ASEEN KULJETTAMISTA JA SÄILÖÖNOTTOA VARTEN	42
LÄHTEET:	43

JOHDANTO & OPPAAN OHJE

Tämä opas on suunnattu ensisijaisesti virkamiehille, joiden työnkuvaan kuuluu tuntemattomien aseiden käsittely. Opas antaa yleistä suuntausta siitä mitä asioita olisi syytä käydä läpi ennen aseenn turvallisesti tekemistä, sen kuljettamista ja miten ase saatetaan turvallisesti.

Tämä opas käsittelee yleisimpiä asetyyppejä, joita suomalaisesta työympäristöstä voi löytyä.

OHJE:

1. Etsi sisällysluettelosta lähin asetta kuvaava aselaji, tunnista ase ja aseenn kategoria.
2. Ilmoita muille mikä ase on kyseessä.
3. Katso **OSA 1** ja **2**.
4. Dokumentoi ja kuvaa ase, aseenn tila ja ota tarpeelliset näytteet.
5. Siirry **OSA 3**.

Tämä opas ei ole virallisesti poliisihallituksen hyväksymä.

OSA 1: Onko aseenn välitön läheisyys työturvallinen?

Varmista tila, jossa ase on havaittu ensin työturvallisesti ja suorita virkatehtävänn kannalta välttämättömät toimenpiteet.

Aseenn havaitessa on syytä ilmoittaa aseesta muille paikalla oleville virkamiehille virkatehtävänn vaarantamatta ja ottaa välittömästi ase Poliisiin haltuun.

Jos tilanne on kuitenkin rauhallinen, eikä ulkopuolisia aseenn lähetyvillä ole niin älä koske aseeseen! Ase saattaa olla ladattu, viallinen tai siitä voidaan saada sellaisenaan taltioitua rikoksen selvittämisen kannalta olennaisia näytteitä, kuten sormenjälkiä ja DNA:ta. Älä siis heti tartu aseeseen vaan vauhti pois, kun tilanne ei vaaranna kenenkään turvallisuutta tai uhkaa henkeä.

Kun tila on työturvallinen ja ase on valmis kuljetusta varten, siirry **OSA 2**.

OSA 2: Aseenn fyysisen käsittelijänn tulee käydä läpi aseenn käsittelynn kolme (3) sääntöä:

1. *Sormikuri: älä pidä sormeaa tai muita ulokkeita liipaisimella, liipaisimen lähellä tai sellaisessa paikassa, jossa liipaisin saattaa laukaista ladatun aseenn tai muuttaa aseenn tilaa. Tämä on paras tapa varmistaa ase!*
2. *Lasersääntö: Älä osoita asetta missään vaiheessa elävää olentoa tai laitetta kohti mitä et halua tuhota.*
3. *Käsittele asetta aina kuin se olisi ladattu! Myös varmistettuna!*

Lähde: Puolustusvoimien kevytasekäsikirja 2019, 1.1.2. Turvallinen aseenn käsittely, s. 16.

Jos et osaa, älä tee!

OSA 3: Yleisimpien asetyyppien turvalliseksi tekeminen ja kuljettaminen.

Produktin perustana käytetyt aseiden turvalliseksi saattomenetelmät ja muut ohjeet noudattavat

Puolustusvoimien kevytasekäsikirjan (PEVIESTOS_ kevytasekäsikirja_2019) kohtia;

1.1.2. Turvallinen aseenkäsittely, s.15, joka sisältää aseenkäsittelyn turvallisuussäännöksiä, pois lukien ampumiseen tarkoitetut säännöt.

1.1.3. Tarkastukset, s.16 ja,

1.1.4. Häiriöt ja niiden poistaminen, s.17,

sisältävät ampuma-aseiden tarkastusmenetelmiä ja -häiriöpoistoa.

Ase- ja tukikäden määritelmä

Asekädellä tarkoitetaan dominoivaa kättä.

Tukikädellä tarkoitetaan kättä, jolla muu aseenkäsittelytoiminta tehdään.

(PEVIESTOS_ kevytasekäsikirja_2019, 1.1.1. Perusteet, s.15)

TAITTUVAPIIPPUINEN HAULIKKO

Kuvien esimerkki ase: LC Smith

Toimintatapa: Kertatuli

Kaliiperi: 12/76

Ohje toimii myös muissa vastaavissa yksittäis-, rinnakkais- ja päällekkäis- taittuvapiippuisissa haulikoissa merkistä, mallista ja kaliiperista riippumatta.

Kuva 1. LC Smith, viireessä. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Lähde & Kuva Youtube.com, GunsOfTheWorld, LC Smith Double Barrel Shotgun.

ASEEN TYHJENTÄMINEN

Kuva 2. Ote aseesta.

Ota turvallinen ote aseesta aseän tukki itseäsi kohti, laittamatta sormea liipaisinkaaren sisään, *katso siniset merkinnät kuvasta.*

Muista aseenkäsittelyn kolme sääntöä!

Kuva 3. Aseen avaus ja tyhjentäminen.

1. Avaa ase painamalla peukalolla asean viritystappia **oikealle** / vasemmalle.
2. Käännä asean piippua alaspäin suhteessa tukkiin.
3. Aseen piippujen pesäkkeet tulevat näkyviin ja samoin patruunat.
Poista patruunat aseesta.
Huom. joissain haulikoissa patruunat heittäytyvät automaattisesti piippujen pesästä avatessasi asean.
4. Varmista ettei piipussa ole enempää patruunaa katsomalla asean pesästä piippujen läpi.

TAITTUVAPIIPPUISEN HAULIKON VARMISTAMINEN NIPPUSITEELLÄ, TILAN MERKINTÄ & KULJETTAMINEN

1. Irrota piippuosa kahvaosasta
Ja/Tai
2. Aseta nippuside avatun asean piippujen alle rungon ympäri, siten ettei asetta voi sulkea. Tämä osoittaa, että ase on tarkastettu eikä ase ole tilassaan erityisen vaarallinen käsiteltäväksi.
LOPUKSI
3. Merkitse asean tila selvästi esim. Teipillä nippusiteeseen;
TARKASTETTU/TURVALLINEN vai TARKASTAMATON/VAARALLINEN.
MERKITSE MYÖS POIKKEAMAT ASEEN TILASSA.

Tämä osoittaa muille sekä sinulle muistutuksena, että onko ase tarkastettu ja onko ase tilassaan erityisen vaarallinen käsiteltäväksi.

Käsittele ja kuljeta asetta silti aseenkäsittelyn kolmen säännön (OSA 2) mukaisesti!

PULTTILUKKO KIVÄÄRI

Kuvien esimerkki ase: Tikka M65

Toimintatapa: Lippaallinen kertatuli

Kaliiperi: .308

Ohje toimii myös muissa vastaavissa pulttilukkoisissa kivääreissä merkistä, mallista ja kaliiperista riippumatta.

Kuvaa ja dokumentoi ase ennen ja jälkeen tyhjennystä. Taltioi kaikki patruunat ja aseeseen osat!

Kuva 1. Tikka M65, vireessä. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Lähde & Kuva Rebaz Tarin.

ASEEN TYHJENTÄMINEN

Kuva 2. Ote aseesta ja tyhjennys.

Ota turvallinen ote aseesta aseeseen tukki itseäsi kohti, laittamatta sormea liipaisinkaaren sisään, *katso siniset merkinnät kuvasta. Lataus- / tyhjennystoimenpide merkitty punaisella vaiheittain. Muista aseenkäsittelyn kolme sääntöä!*

Kuva 3. Varmistus.

Paina varmistin pois päältä ampuma asentoon kuvan mukaisesti, jotta saat liikutettua pulttilukkoa.

Kuva 4. Aseen tyhjennyksen aloitus. Pulttilukko ylös.

Käännä asekädellä pultti ylös. Jos pultti ei liiku, käännä varmistin toiseen asentoon ja kokeile uudestaan.

Kuva 5. Pulttilukko taakse, jolloin patruunapesä paljastuu.

Vedä asekädellä pulttia taaksepäin varovaisesti. *Ladattuna ase*en pesässä näkyy patruuna.

Kuva 6. Patruunapesän tyhjennys.

LUKON IRROTUS

Poista panos vetämällä pulttilukko taka-asentoon. Pesässä ollut patruuna heittäytyy pois hylsynpoistoaukosta. Varmista ettei pesässä ole lisää patruunaa katsomalla pesään ja kokeilemalla piipun pesää sormella. Näet hylsynpoistoaukosta lippaassa/makasiinissa olevat patruunat. Jos patruunaa on lisää ja aseessa on lipas jatka **kuvaan 7.**

Patruunan voi myös poimia makasiinista varovaisesti sormin, taikka toistamalla **kuvien 3–6 vaiheet**

käänteisessä järjestyksessä (pulttilukko eteen ja alas) ja sitten toistamalla **kuvien 3–6** kohdat normaalisti (pulttilukko ylös ja taakse), toista vaiheet, kunnes ase on tyhjä.

Kuva 7. Lukon irrotus.

Kun pultti on taka-asennossa, paina pulttilukon vapautusvipua pohjassa tukikädellä ja vedä asekädellä pulttilukko irti aseesta. Aseta pulttilukko aseeseen viereen. Ase on ilman lukkoa turvallinen kuljettaa, sillä ase laukeaa vain lukon ollessa asennettuna aseeseen, vaikka aseeseen olisi patruunaa.

Jos et saa pulttilukkoa irti aseesta;

- 1. varmista ase,*
- 2. siirry **kuvaan 8.***

LIPPAAN IRROTUS

Kuva 8. Lippaan irroitus.

1. Paina lippaan vapautinta. *Vältä painamasta liipaisinta!*
2. Vedä sormella lippaan takaosasta lipas irti aseesta.
3. Lipas irtoaa, älä anna lippaan pudota kovalle alustalle.

Kuva 9. Irrotettu lipas.

Poista lippaasta patruuna(t). Kuvaa ja dokumentoi jokainen lippaassa oleva patruuna tarvittaessa.

Kuva 10. Ase, lipas ja lukko erillään kuljetettavaksi.

PULTTILUKKO KIVÄÄRIN VARMISTAMINEN NIPPUSITEELLÄ, TILAN MERKINTÄ & KULJETTAMINEN

1. Turvallisin tapa kuljettaa ase on pulttilukko ja lipas erillään aseesta.
Ja/Tai
2. Aseta nippuside hylsynpoistoaukon kautta sisään ja lipaskuilun kautta ulos ja sido kiinni.
Tai
3. Aseta nippuside taakse vedetyn pulttilukon ympärille siten, ettei lukkoa voi työntää etuasentoon.
4. Varmista ase.
LOPUKSI
5. Merkitse aseiden tila selvästi esim. Teipillä nippusiteeseen;
TARKASTETTU/TURVALLINEN vai TARKASTAMATON/VAARALLINEN.
MERKITSE MYÖS POIKKEAMAT ASEEN TILASSA.

Tämä osoittaa muille sekä sinulle muistutuksena, että onko ase tarkastettu ja onko ase tilassaan erityisen vaarallinen käsiteltäväksi.

Käsittele ja kuljeta asetta silti aseenkäsittelyn kolmen säännön (OSA 2) mukaisesti!

PUMPPUHAULIKKO / PUOLIAUTOMAATTIHAULIKKO

Kuvien esimerkki ase: Remington 870

Mallitarkennus: Lippaallinen kertatuli (Pumppuhaukko)

Kaliiperi: 12/76

Ohje toimii myös muissa vastaavissa pumpputoimisissa- ja puoliautomaattihaukkoissa merkistä, mallista ja kaliiperista riippumatta.

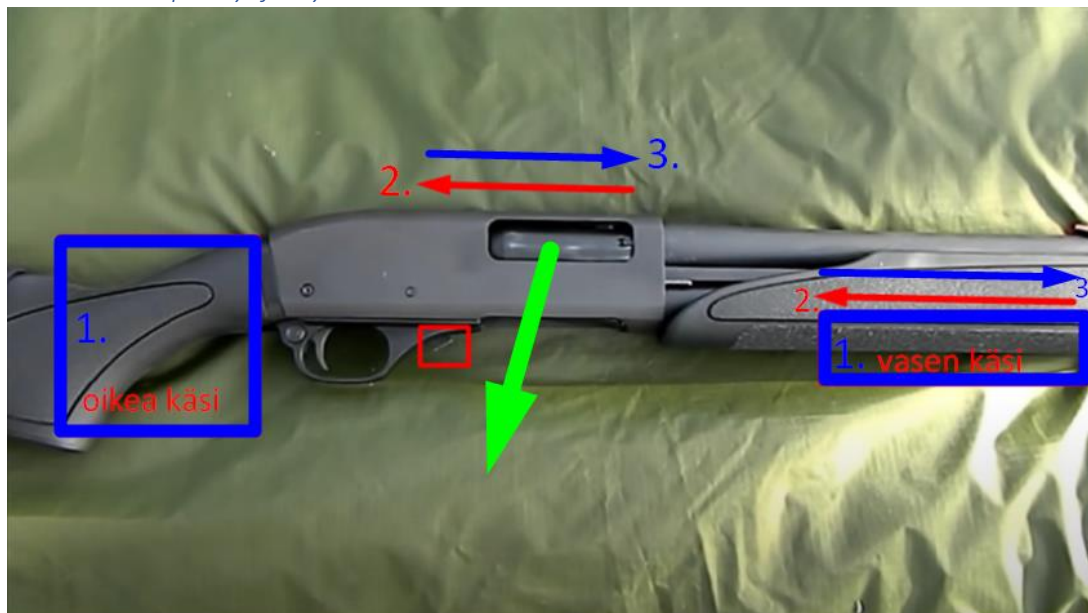

Kuva 1. Remington 870, vireessä. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Lähde & Kuva Youtube.com, Hussar566, Unloading a Pump Action Shotgun.

ASEEN TYHJENTÄMINEN

METODI 1. Nopea Tyhjennys.

Kuva 2. Nopea tyhjennys.

Pumppu-/puoliautomaattihaukikon voi tyhjentää helpoiten;

1. Ota asean kahvasta asekädellä ote ja tukikädellä latauskahvasta ote, joka on asean piipun alla taikka hylsynpoistoaukon etuosassa. *Muista aseenkäsittelyn kolme sääntöä!*
2. Vedä latauskahvasta taakse kokonaan, jos kahva ei liiku, paina latauskahvan vapautinta. *Huom. Tämä lataa makasiiniportista uuden patruunan patruunapesään ja poistaa patruunapesässä olleen patruunan hylsynpoistoaukon kautta aseesta ulos.*
3. Työnnä latauskahva kokonaan eteen.
4. Toista kohdat 2–3 kunnes patruunaa ei enää poistu hylsynpoistoaukon kautta. Tämä tarkoittaa, että makasiini on tyhjentynyt.
5. Siirry **Kuva 6**. Tyhjä makasiini.

METODI 2. Aseen tilan tarkastus ja makasiinin tyhjennys, hidas tyhjennys.

Halutessasi tarkistaa onko ase ladattu tai, jos pumppausliikettä ei voida syystä tai toisesta tehdä, voidaan ase tyhjentää vaihtoehtoisesti seuraavanlaisesti.

Kuva 3. Varovaisempi tyhjennys, sekä tarkista onko asean pesässä patruunaa.

1. Pidä latauskahvan vapautin pohjassa, jos aseessa sellainen on.
2. Vedä latauskahvaa katsoen hylsynpoistoaukkoa, kunnes n. 50 % aukosta on avoinna ja näet pesän sisällön.

TYHJÄ: Jos et havaitse patruunaa, työnnä latauskahva takaisin eteen ja jatka **kuvaan 5**.

LADATTU: Jos havaitset pesässä patruunan, työnnä latauskahva takaisin eteen.

3. paina makasiiniporttia sormella ylöspäin ja vedä latauskahvaa taakse, kunnes n. 50 % aukosta on avoinna (Paina tarvittaessa latauskahvan vapautinta).

Kuva 4. Patruunapesän tyhjennys

4. Ota sormesi pois makasiiniportilta ja pidä asetta hyvin. Vedä latauskahva kokonaan taakse, jolloin patruuna poistuu hylsynpoistoaukosta.

5. Työnnä latauskahva takaisin eteen ja käännä ase ylösalaisin. **Jatka Kuvaan 5.**

Kuva 5. Makasiinin tyhjentämisen aloitus.

Paina haulikon makasiiniporttia varovaisesti peukalolla, kunnes näet haulikon patruunan nallin eli takaosan.

Kuva 6. Makasiinin tyhjennys.

Paina patruunan nallin vieressä olevaa jouta varovaisesti peukalolla siten, että makasiini vapauttaa panoksen. Jousi merkitty punaisella laatikolla.

Huom. Makasiinipesäkkeen ollessa täynnä haulikon panoksia makasiininjousi on täydessä viressä, jolloin patruuna saattaa vapautua voimalla makasiinipesäkkeestä.

Kuva 7. Makasiini tyhjentäminen.

Vapauttaessasi jousen, makasiinin jousi työntää patruunan makasiinista. Liu'uta patruuna makasiinista. Toista, kunnes makasiini on tyhjä.

Kuva 8. Tyhjä makasiini.

Lähde & Kuva Youtube.com, Golden Seal Enterprises, Inc., Shotgun Loading & Unloading

1. Makasiinin ollessa tyhjä, makasiinin jousi työntää makasiinin syöttötapin näkyviin, joka on väritykseltään useimmiten oranssi, hopea taikka musta.
2. Vedä latauskahva taakse ja varmista ase. Aseta nippuside hylsynpoistoaukosta sisään ja makasiiniportista sisään.

PUMPPU-/PUOLIAUTOMAATTIHAULIKON VARMISTAMINEN NIPPUSITEELLÄ, TILAN MERKINTÄ & KULJETTAMINEN

1. Aseta nippuside hylsynpoistoaukon kautta sisään ja makasiiniportin kautta ulos ja sido kiinni.
2. Varmista ase.

LOPUKSI

3. Merkitse aseeseen tila selvästi esim. Teipillä nippusiteeseen;
TARKASTETTU/TURVALLINEN vai **TARKASTAMATON/VAARALLINEN**.
MERKITSE MYÖS POIKKEAMAT ASEEN TILASSA.

Tämä osoittaa muille sekä sinulle muistutuksena, että onko ase tarkastettu ja onko ase tilassaan erityisen vaarallinen käsiteltäväksi.

Käsittele ja kuljeta asetta silti aseenkäsittelyn kolmen säännön (OSA 2) mukaisesti!

PISTOOLI

Kuvien esimerkki ase: Glock 19x

Mallitarkennus: Itselataava kertatuli

Kaliiperi: 9x19mm

Virkamiehille helpoin asekatgoria, muista koulutuksesi! *Tyhjentäminen = käyttäjän tarkastus.*

Ohje toimii myös muissa vastaavissa itselatautuvisissa pistooleissa merkistä, mallista ja kaliiperista riippumatta. Tyhjentämäsi ase saattaa olla ulkoisesti hyvinkin erilaisen näköinen verrattaessa malliin, mutta tyhjennysohje on silti sama. Aseen osat ja painikkeet saattavat vaihdella sijainniltaan ja ulkomuodoltaan.

Kuva 1. Glock 19x, jossa asevalo. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Lähde & Kuva Youtube.com, Alien Gear Holsters, Tactical Training Technique: How To Load And Unload A Pistol.

ASEEN TYHJENTÄMINEN

Kuva 2. Lippaan poisto.

1. Pidä asetta asekädelläsi, *oikeakätisenä oikealla kädellä*, laittamatta sormia liipaisin kaaren sisään taikka lähelle liipaisinta, vrt. **Kuva 2.**
Muista aseenkäsittelyn kolme sääntöä!
Käännä asetta siten, että näet asees vasemman puolen.
2. Paikanna lippaan vapautin, joka on itselatautuvissa pistooleissa usein liipaisin kaaren takana painikkeena tai liipaisinkaaren taka-alaosassa vipuna peukalon alla. Joissakin aseissa lippaassa.
Huom. Älä sekoita lippaan ja luistin vapautinta keskenään, vaaraa ei ole, mutta lipas ei irtoa luistin vapauttimesta.
Paina lippaan vapauttimesta, joko ase- tai tukikädellä. **Kuvassa 2.** peukalon alla.
3. Lippaan lukitus avautuu ja lipas irtoaa aseesta. Joudut tarvittaessa vetämään tukikädellä lippaan irti aseesta. Laita lipas sivuun ja dokumentoi lipas ja lippaan sisältö tyhjentämisen jälkeen.

HUOM. Ase saattaa olla vieläkin ladattu ja vireessä!

Kuva 3. Patruunapesän tyhjennys.

1. Ota tukikädellä aseⁿ luistin vetourista kiinni.
2. Vedä tukikädellä luisti kokonaan taka-asentoon voimakkaasti. Päästä luisti eteen.
3. Toista *kohta* 2. muutamaan kertaan.

Kuva 4. Patruunapesän tyhjennyksen varmistus.

1. Vetäessäsi luisti taakse, ladattu patruuna poistuu joko hylsynpoisto- tai lipasaukon kautta.
Ota patruuna talteen!

2. Katso silmämääräisesti hylsynpoistoaukosta piipun patruunapesään ja katso ettei aseessa ole patruunaa tai muuta sinne kuulumatonta.
3. Kokeile sormella *varsinkin hämärissä olosuhteissa*, ettei patruunapesässä ole patruunaa. Pidä luisti taka-asennossa tai lukitse se.
4. Kun olet varma, ettei aseessa ole patruunaa, voit päästää latauskahvan takaisin eteenpäin.
5. Toista muutama kerta **Kuva 2. Kohta 2**; Vedä tukikädellä luisti kokonaan taka-asentoon voimakkaasti. Päästä luisti eteen.
6. Jos latauskahva jumittuu taka-asentoon, katso **kuva 4**.

Kuva 4. Luistin vapautus, jos luisti jumittuu taka-asentoon.

1. Paras tapa vapauttaa luisti taka-asennosta on toistaa **kuvan 2. Kohta 2**; Vedä tukikädellä luisti kokonaan taka-asentoon voimakkaasti. Päästä luisti eteen.
2. Toinen tapa on painaa luistin vapautin -painiketta tai -vipua.

Huom. Jos latauskahva jumittuu tästä huolimatta, niin aseessa on vika!

PISTOOLIN VARMISTAMINEN NIPPUSITEELLÄ, TILAN MERKINTÄ JA KULJETTAMINEN

1. Aseta nippuside hylsynpoistoaukon kautta sisään ja lipaskuilun kautta ulos ja sido kiinni.
LOPUKSI
2. Merkitse ase tila selvästi esim. Teipillä nippusiteeseen;
TARKASTETTU/TURVALLINEN vai TARKASTAMATON/VAARALLINEN.
MERKITSE MYÖS POIKKEAMAT ASEEN TILASSA.

Tämä osoittaa muille sekä sinulle muistutuksena, että onko ase tarkastettu ja onko ase tilassaan erityisen vaarallinen käsiteltäväksi.

Käsittele ja kuljeta asetta silti aseenkäsittelyn kolmen säännön (OSA 2) mukaisesti!

REVOLVERI

Kuvien 1–6, 10–11 esimerkki ase: Ruger New Model Single-Six
Toimintatapa: Yksitoiminen (Lippaallinen kertatuli)
Kaliiperi: .22 Magnum

Kuvien 7–9 esimerkki ase: Smith & Wesson Nightguard
Toimintatapa: Kaksitoiminen (Lippaallinen kertatuli)
Kaliiperi: 10mm

Ohje toimii myös muissa vastaavissa yksi- ja kaksitoimisissa revolveereissa, merkistä, mallista ja kaliiperista riippumatta. Tyhjentämäsi ase saattaa olla ulkoisesti hyvinkin erilaisen näköinen verrattaessa malliin, mutta tyhjennysohje on silti sama. Aseen osat ja painikkeet saattavat vaihdella sijainniltaan ja ulkomuodoltaan.

Kuvaa ja dokumentoi ase ennen ja jälkeen tyhjennystä. Taltioi kaikki patruunat ja ase osat!

Kuva 1. Ruger New Model Single-Six, vireessä. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.
Lähde & Kuva Youtube.com, Ruger Firearms, 6. Single Action Self Defense -- Decocking.

VIREEN POISTO

Kuva 2. Aseen tilan tunnistaminen.

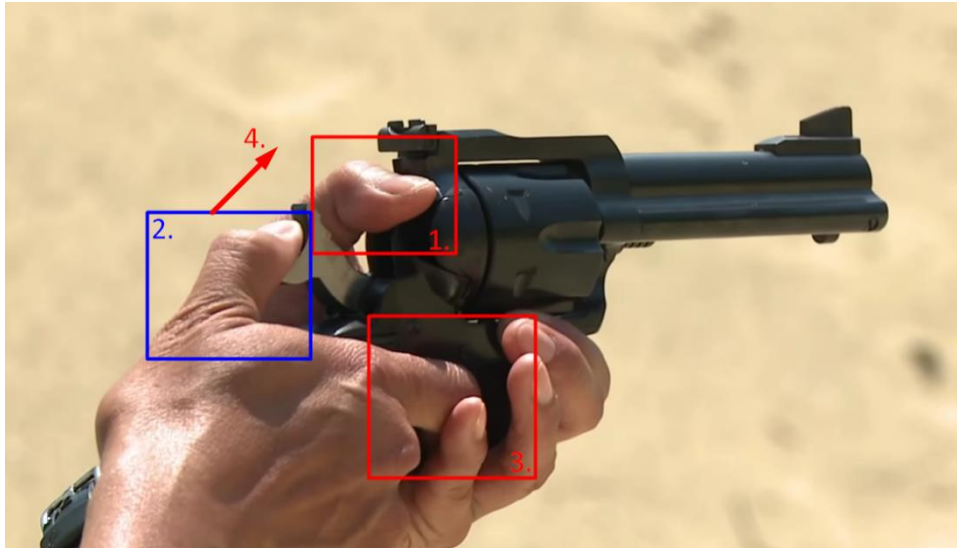
Ennen asees käsittelyä katso:

1. Onko iskuvasara viritettynä eli taka-asennossa?
KYLLÄ, Jatka ohjeiden mukaisesti **kuvaan 3**.
EI, mene **kuvaan 7**.
2. Onko rullassa patruunaa?
Voit havaita aseessa patruuna jo ennen asees rullan tyhjentämistä.

Kuva 3. Ote aseesta vireen poistoa varten.

1. Pidä asetta tukevasti asekädellä asees kahvasta.
2. Aseta tukikäden peukalo iskuvasaran ja asees takaosan väliin, *jotta iskuvasara ei vahingossa lyö iskuripikkiä asees rullassa olevaan patruunaan, jolloin ase laukeaa.*

Kuva 4. Vireen poisto.

1. Pidä vasemman käden peukalo iskuvasaran edessä koko vireen poisto toiminnan aikana.
2. Aseta oikean käden eli kahvasta pitävän käden peukalo iskuvasaran viritystapille kuvan mukaisesti ja pidä tappi paikoillaan tiukasti peukalolla.
3. Paina liipaisinta oikean käden etusormella, jolloin iskuvasara vapautuu. Ota etusormi pois liipaisimelta
4. Pidä peukaloa *kohdan 1.* mukaisesti vasaran edessä ja liu'uta iskuvasara hitaasti kokonaan etuasentoon peukaloa vasten.

*Huom. Jos ase on iskuvasara jumittanut eikä tyhjentämistä voi jatkaa, teippaa esim. Hanska iskuvasaran ja ase rullaa väliin. Merkitse **selvästi**, että asetta ei ole tarkistettu.*

Kuva 5. Peukalo varmistus vireen poistossa.

1. Avita ase iskuvasaraa hieman iskuvasaran virittimen päällä olevalla peukalolla.
2. Vedä tukikätesi peukalo pois vasaran ja ase rullaa välistä.
3. Saata iskuvasara hitaasti kokonaan etuasentoon ase rullaa vasten.

Kuva 6. Yksi- ja kaksitoimisen revolverin eroja.

Yksitoiminen revolveri ei laukea liipaisinta painamalla iskuvasaran ollessa etuasennossa eli epäviireessä.

On syytä kuitenkin huomioida, että revolveri saattaa olla kaksitoiminen, jolloin ase voi laukaista myös iskuvasaran ollessa epäviireessä. Iskuvasaran ollessa kaksitoimisessa epäviireessä, liipaisu on kuitenkin huomattavasti raskaampi, joten vahinkolaukauksen riski vähenee.

Yksitoimisessa revolverissa ei usein ole sivulle avattavaa rulla, kuten yleensä kaksitoimisissa revolvereissa.

ASEEN TYHJENTÄMINEN, SIVULLE AVATTAVA RULLA.

Avautumaton rulla, Kuva 10.

Kuva 7. Rullan tyhjentäminen patruunoista.

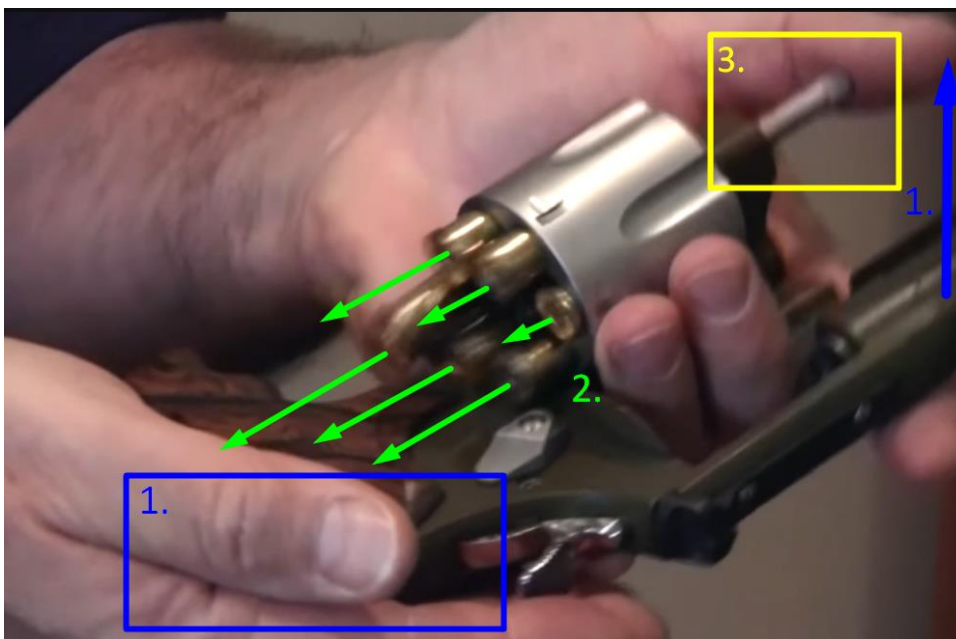
Lähde & Kuva Youtube.com, GUNS and American Handgunner Magazines, Unloading A Revolver.

1. Paina aseensa rullan vapautinta.
Huom. Revolvereissa on merkikohdaisesti eroja rullan vapauttimen toiminnoissa.
Vapauta rulla, joko;
  1. Työntämällä vapautin painiketta eteenpäin (Smith & Wesson –malli).
  2. Työntämällä vapautin painiketta taaksepäin (Colt –malli).
  3. Painamalla vapautin painiketta aseeseen (Ruger –malli).
  4. Jos rullan vapautin -painike puuttuu, jatka **kuvaan 10**.
2. Työnnä rulla ulos aseesta aseensa oikealta puolelta aseensa vasemmalle puolelle.

Kuva 8. Revolverin rulla.

1. Ota ote revolverin rullasta.
2. Laske rullassa olevat patruunat ja dokumentoi tarvittaessa.
Huom. Osa rullassa olevista patruunoista voi olla ammuttuja ja osa ei.

Kuva 9. Patruunan poisto asean rullasta.

1. Pidä asean rullasta kiinni tukikädellä ja aseta kahvalla ollut käsi rullan alapuolelle vastaanottamaan asean rullasta putoavat patruunat/hylsyt. *Vaihtoehtoisesti pudota patruunat/hylsyt muulle sopivalle alustalle.*
Kallista asean piippua ylös.
2. Asean rullassa olleet patruunat liukuvat ulos aseesta.
3. Jos patruunat eivät poistu asean rullasta, paina rullan edessä olevaa rullan tyhjennys sauvaa rullaa kohti. *Tämä toimenpide työntää asean rullassa olevat patruunat/hylsyt pois aseesta.*

Kuva 10. Tyhjennyksen varmistus.

Katso ettei aseeseen rullassa ole patruunaa.

ASEEN TYHJENTÄMINEN, AVAUTUMATON RULLA.

Sivulle avattava rulla, Kuva 6.

Kuva 11. Lisäksi osat revolverissa, jossa rulla ei avaudu aseesta sivuun.

Lähde & Kuva Youtube.com, GUNS and American Handgunner Magazines, Unloading A Single-Action Revolver.

Rullan luukku useimmiten iskuvasaran oikealla puolella ja avataan kääntämällä sivuun.

Hylyntyöntäjän kahva useimmiten aseeseen etuosassa vasemmalla puolella.

Kuva 12. Rullan tyhjennys aseessa, jossa rulla ei avaudu aseesta sivuun.

1. Avaa rullan luukku työntämällä se sivuun, *kunnes näet rullan patruunapesän.*
2. Vedä hylsyntyöntökahva taka-asentoon ja takaisin etuasentoon.
Patruuna poistuu rullan luukun kohdalla olevasta patruunapesästä.
3. Käännä rullaa seuraavan patruunapesän kohdalle.
4. Jos rulla ei käänny, vedä iskuvasaraa kevyesti taakse hieman (*EI KOKONAAN, vaan n. 20 %*), kunnes se lukittuu paikoilleen. Nyt rulla kääntyy. Saata iskuvasara takaisin etuasentoon **kuvan 3.** mukaisesti.

REVOLVERIN VARMISTAMINEN NIPPUSITEELLÄ, TILAN MERKINTÄ & KULJETTAMINEN

1. Pidä aseon rulla sivulle auki vedettynä, jos mahdollista.
Ja
2. Aseta nippuside iskuvasaran eteen ja kierrä nippuside liipaisinkaaren ulkopuolen kautta, siten ettei rullaa voi sulkea.
Tai
3. Aseta nippuside iskuvasaran eteen ja kierrä nippuside avatun rullatilan kautta.
LOPUKSI
4. Merkitse aseon tila selvästi esim. Teipillä nippusiteeseen;
TARKASTETTU/TURVALLINEN vai **TARKASTAMATON/VAARALLINEN.**
MERKITSE MYÖS POIKKEAMAT ASEEN TILASSA.

Tämä osoittaa muille sekä sinulle muistutuksena, että onko ase tarkastettu ja onko ase tilassaan erityisen vaarallinen käsiteltäväksi.

Käsittele ja kuljeta asetta silti aseon käsittelyn kolmen säännön (**OSA 2**) mukaisesti!

RYNNÄKKÖKIVÄÄRI, AK-47 (Venäläinen malli)

Kuvien esimerkki ase: Avtomat Khalasnikova eli AK-47

Toimintatapa: Sarjatuli

Kaliiperi: 7.62mmx39mm

AK-47 on maailman yleisimpiä asejärjestelmiä.

Suomen puolustusvoimien viralliset rynnäkkökiväärit (RK62 ja RK95) perustuvat AK-47 aseeseen.

Ohje toimii myös muissa vastaavissa rynnäkkökivääreissä, merkistä, mallista ja kaliiperista riippumatta. Tyhjentämäsi ase saattaa olla ulkoisesti hyvinkin erilaisen näköinen verrattaessa malliin, mutta tyhjennysohje on silti sama. Aseen osat ja painikkeet saattavat vaihdella sijainniltaan ja ulkomuodoltaan. Vaihtoehtoisesti katso ohje: RYNNÄKKÖKIVÄÄRI AR-15 (Yhdysvaltain malli)!

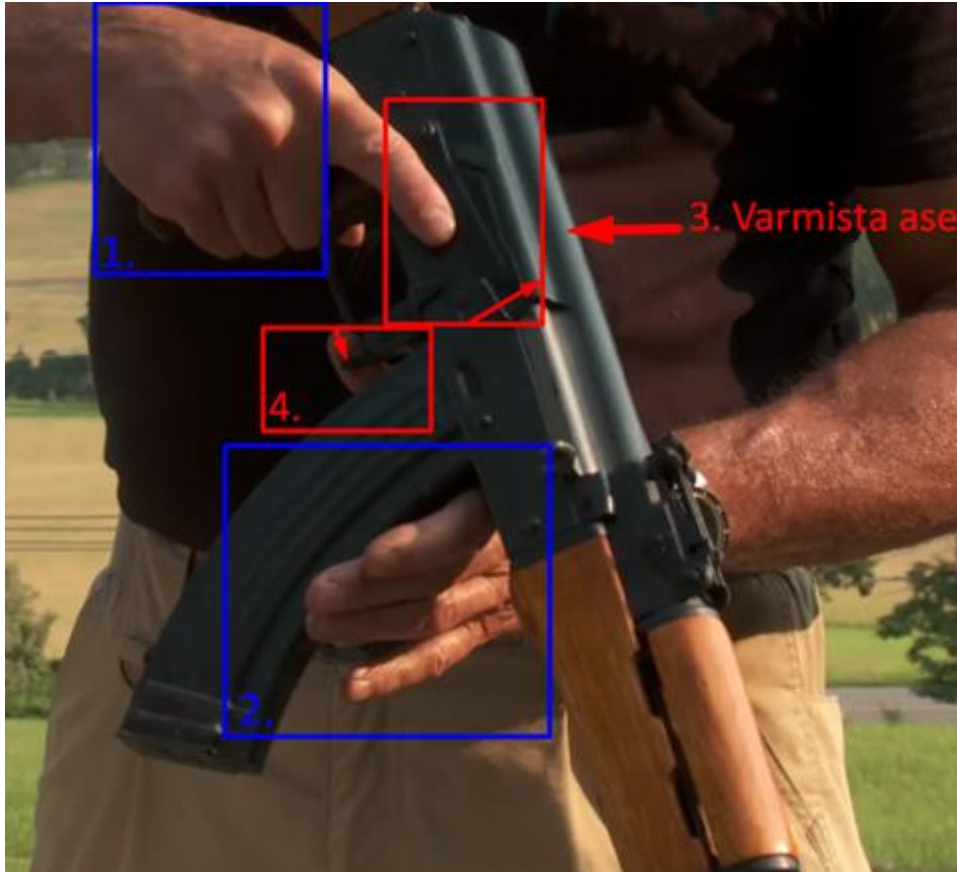
Kuvaa ja dokumentoi ase ennen ja jälkeen tyhjennystä. Taltioi kaikki patruunat ja aseeseen osat!

Kuva 1. Ak-47 varmistettuna. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Lähde & Kuva Youtube.com, Military.com, How To: Clear and Prep an AK-47.

ASEEN TYHJENTÄMINEN

Kuva 2. Ote aseesta, varmistus ja lippaan irrotus.

1. Pidä asetta asekädellä aseiden kahvasta laittamatta sormia liipaisin kaaren sisään taikka lähelle liipaisinta. *Muista aseenkäsittelyn kolme sääntöä!*
2. Ota tukikädellä vankka ote lippaasta, jos se on aseessa kiinni. *Lippaan koot saattavat vaihdella.*
3. Varmista, että ase on varmistettu. Käännä asekädellä tulenvalitsin kokonaan yläasentoon varmistaaksesi aseiden.
Katso Kuva 3, jollet tiedä mihin kohtaan käännät tulenvalitsinta.
4. Paina tukikäden peukalolla lippaan takayläosassa olevasta lippaan vapautin –vivusta ja työnnä lipasta tukikädellä eteenpäin aseesta. Lipas irtoaa aseesta. Laita lipas sivuun ja dokumentoi ja kuvaa lippaan sisältö tyhjentämisen jälkeen.

HUOM. Ase saattaa olla vieläkin ladattu ja vireessä!

Kuva 3. AK-47 Tulenvalitsimen asetukset. Kuvassa varmistettuna.

Kuva 4. Varmistuksen poisto patruunapesän tyhjentämistä varten.

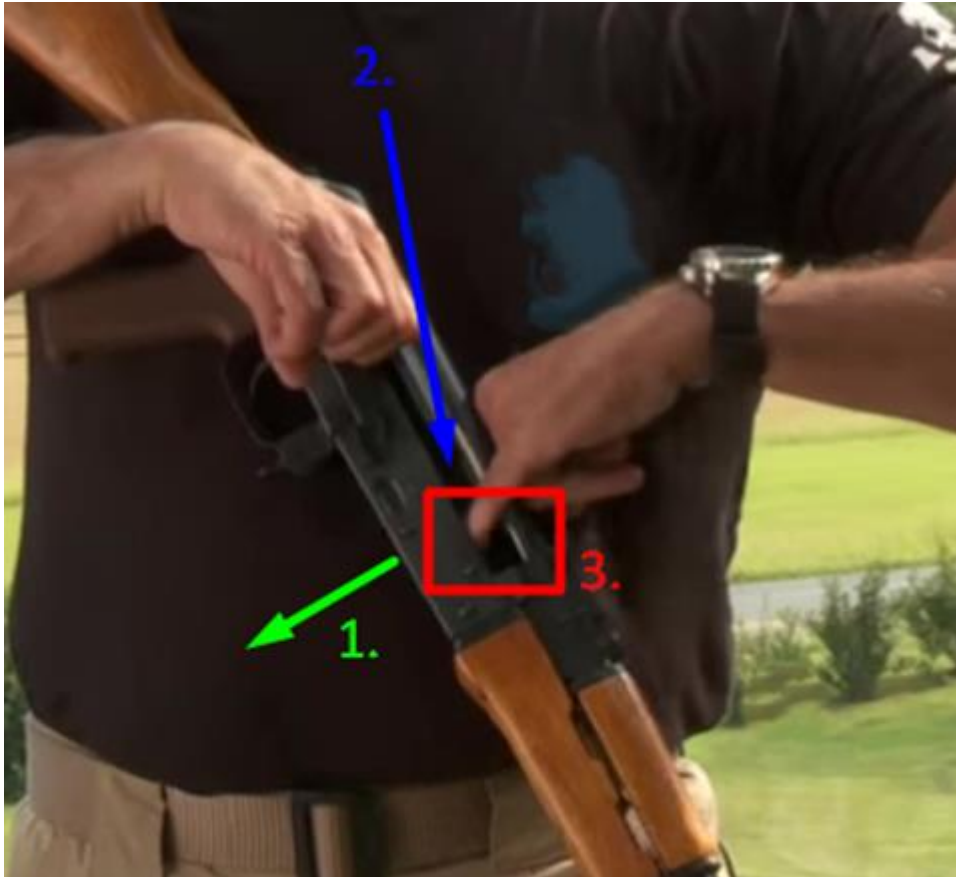
Tyhjentääksesi patruunapesän aseesta, tulee sinun saada vedettyä laukaisinkahva kokonaan taka- asentoon, vrt. **Kuva 5.**, jolloin pesässä oleva eli "ladattu" patruuna poistuu hylsynpoistoaukon kautta.

Varmistettuna asetta aseeseen laukaisinkahva ei kuitenkaan liiku kokonaan taka-asentoon, joten joudut vaihtamaan tulenvalitsimen yläasennosta eli varmistetusta tilasta ampumatilaan, joko sarja- tai kertatuli. *Katso Kuva 3, jollet tiedä mihin kohtaan käännät tulenvalitsinta.*

Kuva 5. Patruunapesän tyhjennys.

Ota tukikädellä aseeseen tukista kiinni tukevasti ja asekadella vedä aseeseen latauskahva kokonaan taka-asentoon vankalla otteella. Pidä latauskahva taka-asennossa asekadella!

Kuva 6. Tyhjennyksen varmistus.

Pidä aseens latauskahva taka-asennossa ja varmistu siitä, ettet vahingossa päästä siitä irti.

1. Vetäessäsi latauskahvan taakse, ladattu patruuna poistuu joko hylsynpoisto- tai lipasaukon kautta. *Ota patruuna talteen!*
2. Katso silmämääräisesti hylsynpoistoaukosta piipun patruunapesään ja katso ettei aseessa ole patruunaa tai muuta sinne kuulumatonta.
3. Kokeile sormella *varsinkin hämärissä olosuhteissa*, ettei patruunapesässä ole patruunaa.
4. Kun olet varma, ettei aseessa ole patruunaa, voit päästää latauskahvan takaisin eteenpäin. *Jos latauskahva jumittuu taka-asentoon, ota ote latauskahvasta ja avita tulenvalitsinta alaspäin. Päästä latauskahva uudestaan tämän jälkeen.*

Huom. Jos latauskahva jumittuu tästä huolimatta, niin aseessa on vika!

RYNNÄKKÖKIVÄÄRIN VARMISTAMINEN NIPPUSITEELLÄ, TILAN MERKINTÄ & KULJETTAMINEN

1. Aseta nippuside hylsynpoistoaukon kautta sisään ja lipaskuilun kautta ulos ja sido kiinni.
2. Varmista ase.

LOPUKSI

3. Merkitse aseens tila selvästi esim. Teipillä nippusiteeseen;
TARKASTETTU/TURVALLINEN vai **TARKASTAMATON/VAARALLINEN**.
MERKITSE MYÖS POIKKEAMAT ASEEN TILASSA.

Tämä osoittaa muille sekä sinulle muistutuksena, että onko ase tarkastettu ja onko ase tilassaan erityisen vaarallinen käsiteltäväksi.

Kuljeta ja käsittele asetta silti aseenkäsittelyn kolmen säännön (OSA 2) mukaisesti!

RYNNÄKKÖKIVÄÄRI, AR-15 (Yhdysvaltain malli)

Kuvien esimerkki ase: ArmaLite AR-15

Toimintatapa: Sarjatuli

Kaliiperi: 5.56mmx45mm

AR-15 on maailman yleisimpiä asejärjestelmiä.

AR-15 aseesta on lukuisia versioita ja alamalleja, jotka ovat erittäin suosittuja Suomalaisten reserviläisten ja ampuma-ase harrastelijoiden kesken.

Ohje toimii myös muissa vastaavissa rynnäkkökivääreissä, merkistä, mallista ja kaliiperista riippumatta. Tyhjentämäsi ase saattaa olla ulkoisesti hyvinkin erilaisen näköinen verrattaessa malliin, mutta tyhjennysohje on silti sama. Aseen osat ja painikkeet saattavat vaihdella sijainniltaan ja ulkomuodoltaan. Vaihtoehtoisesti katso ohje: RYNNÄKKÖKIVÄÄRI AK-47 (Venäläinen malli)!

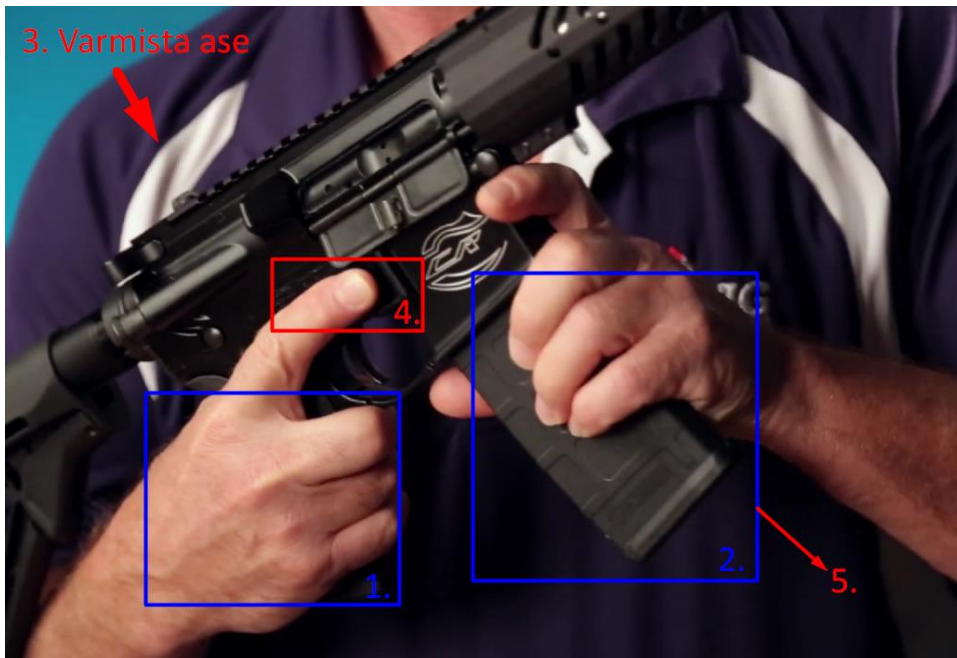
Kuvaa ja dokumentoi ase ennen ja jälkeen tyhjennystä. Taltioi kaikki patruunat ja aseensa osat!

Kuva 1. AR-15 varmistettuna. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Lähde & Kuva Youtube.com, GUNS and American Handgunner Magazines, Unloading An AR-Style Rifle.

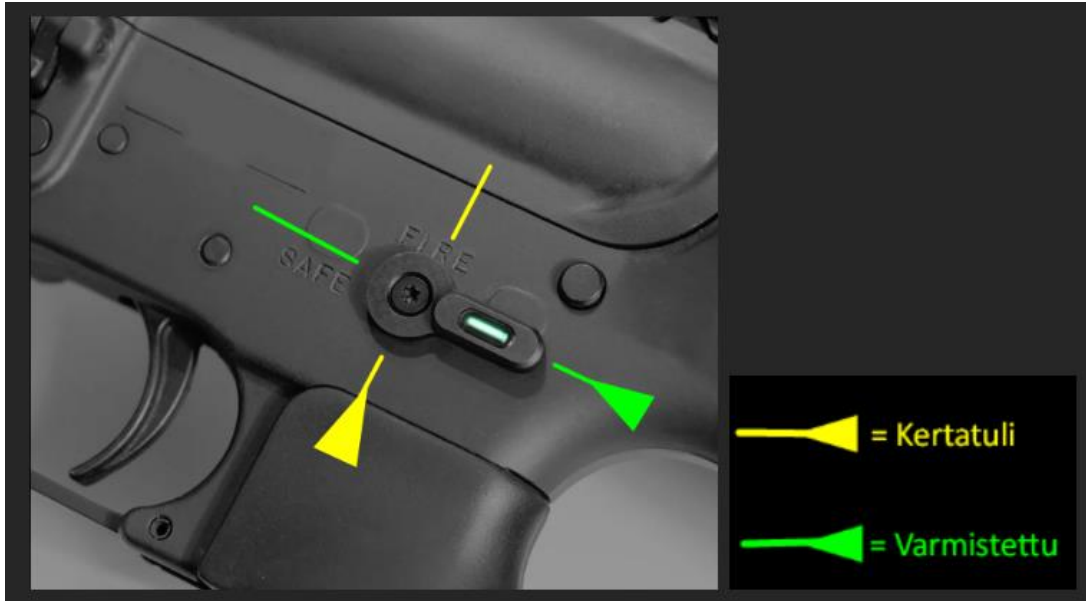
ASEEN TYHJENTÄMINEN

Kuva 2. Ote aseesta, varmistus ja lippaan irrotus.

1. Pidä asetta asekädellä aseiden kahvasta laittamatta sormia liipaisin kaaren sisään taikka lähelle liipaisinta. *Muista aseenkäsittelyn kolme sääntöä!*
2. Ota tukikädellä vankka ote lippaasta, jos se on aseessa kiinni. *Lippaan koot saattavat vaihdella.*
3. Varmista, että ase on varmistettu. Käännä ase vasemmalla puolella oleva tulivalitsin "SAFE" -asentoon varmistaaksesi ase.
Katso Kuva 3, jollet tiedä mihin kohtaan käännät tulivalitsinta.
4. Paina oikean käden etusormella liipaisinkaaren yläpuolella olevasta lippaan vapautin – napista ja vedä lipas irti aseesta.
5. Laita lipas sivuun ja dokumentoi ja kuvaa lippaan sisältö tyhjentämisen jälkeen.

HUOM. Ase saattaa olla vieläkin ladattu ja vireessä!

Kuva 3. AR-15 Tulenvalitsimen asetukset. Kuvassa varmistettuna.

Kuva www.nightfision.com

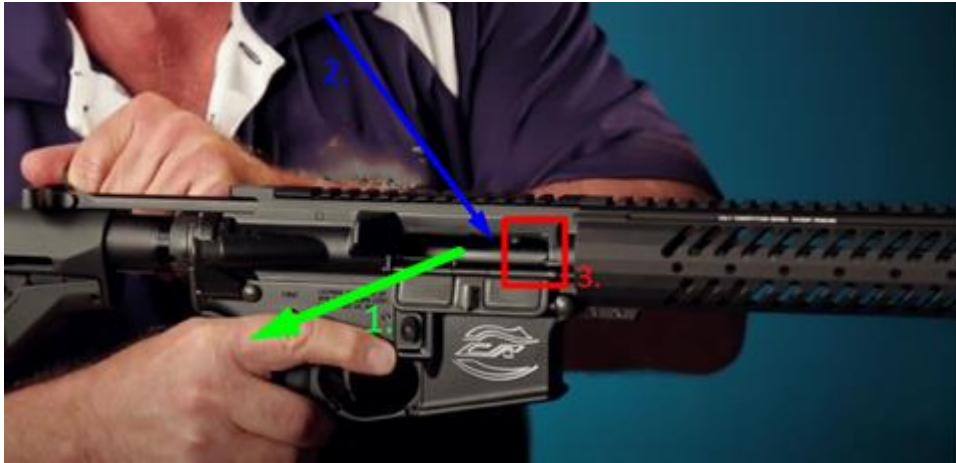

Kuva 4. Patruunapesän tyhjennys.

Ota tukikädellä aseän latauskahvasta kiinni ja vedä kahvaa taakse voimakkaasti niin pitkälle kuin se menee. Saata kahva eteen.

Toista toimenpide pari kertaa. Tämän jälkeen pidä latauskahva taka-asennossa!

Kuva 5. Tyhjennyksen varmistus.

Pidä aseensa latauskahva taka-asennossa ja varmistu siitä, ettet vahingossa päästä siitä irti.

1. Vetäessäsi latauskahvan taakse, ladattu patruuna poistuu joko hylsynpoisto- tai lipasaukon kautta. *Ota patruuna talteen!*
2. Katso silmämääräisesti hylsynpoistoaukosta piipun patruunapesään ja katso ettei aseessa ole patruunaa tai muuta sinne kuulumatonta.
3. Kokeile sormella *varsinkin hämärissä olosuhteissa*, ettei patruunapesässä ole patruunaa.
4. Kun olet varma, ettei aseessa ole patruunaa, voit päästää latauskahvan takaisin eteenpäin.

Kuva 6. Latauskahvan vapautus.

Lähde & Kuva Youtube.com, The Alamo Range By Lotus Gunworks, Loading & Clearing an M4 Rifle/AR-15

Jos latauskahva jumittuu taka-asentoon;

1. *työnnä latauskahva eteen, kunnes kahva naksahda etuasentoon,*
2. *Paina lukon vapautinta aseensa vasemmalta puolelta.*
3. *Kuulet lukon työntyvän eteenpäin vireestä.*

Älä kiinnitä aseeseen lipasta toimenpiteiden aikana!

RYNNÄKKÖKIVÄÄRIN VARMISTAMINEN NIPPUSITEELLÄ, TILAN MERKINTÄ & KULJETTAMINEN

1. Aseta nippuside hylsynpoistoaukon kautta sisään ja lipaskuilun kautta ulos ja sido kiinni.
2. Varmista ase.

LOPUKSI

3. Merkitse aseiden tila selvästi esim. Teipillä nippusiteeseen;
TARKASTETTU/TURVALLINEN vai TARKASTAMATON/VAARALLINEN.
MERKITSE MYÖS POIKKEAMAT ASEEN TILASSA.

Tämä osoittaa muille sekä sinulle muistutuksena, että onko ase tarkastettu ja onko ase tilassaan erityisen vaarallinen käsiteltäväksi.

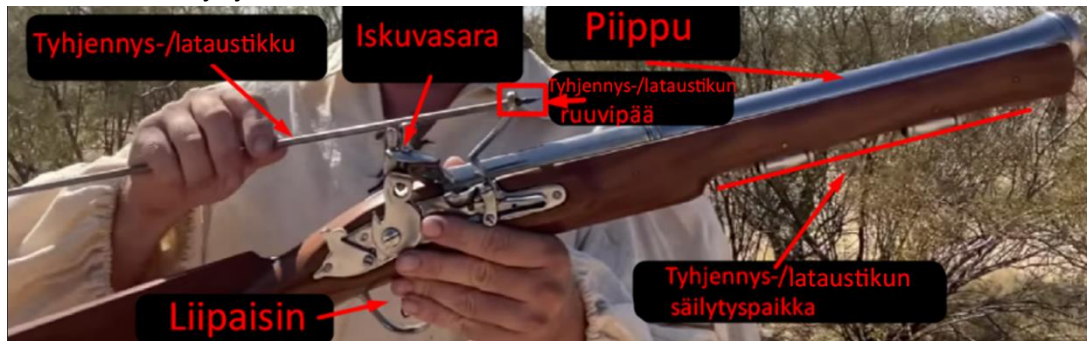
Käsittele ja kuljeta asetta silti aseenkäsittelyn kolmen säännön (OSA 2) mukaisesti!

MUSTARUUTIASE

Kuvien esimerkki ase: Piippuladattava musketti

Toimintatapa: Kertatuli

Piippuladattavissa aseissa varovaisuus korostuu, sillä aseiden toimintatapa poikkeaa hyvin paljon moderneista asejärjestelmistä.

Kuva 1. Piippuladattava musketti. Aseen osia, joita käsittelijän on hyvä tietää.

Kuva Youtube.com, InRangeTV, Unloading The Muzzleloader.

Turvallisin tapa tyhjentää mustaruutiase on laukaista ase turvalliseen paikkaan.

Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, jos;

1. Ympäristö ei sovi laukaisemiseen,
2. Ase on jo laukaistu, mutta panos on edelleen piipussa,
3. Ase on yritetty laukaista, mutta poikkeaman vuoksi ase ei ole lauennut.

Anna ase olla hetki, jos ase ei laukea niin voidaan ase tyhjentää seuraavanlaisesti:

ASEEN TYHJENTÄMINEN

Kuva 2. Poista ase vireestä.

1. Iskuvasaran ollessa taka-asennossa. Saata iskuvasara varovaisesti etuasentoon asekädellä.
2. Etsi tyhjennystikku, vrt. **kuva 1**.

Kuva 3. Piipun tyhjennys.

Huom. Älä tee ennen, kun iskuvasara on pois vireestä, vrt. **Kuva 2.**

1. Aseta tyhjennystikku ruuvipuoli edellä piippuun ja pyöritä myötäpäivään, kunnes tunnet vastustusta.
2. Vedä tikku ulos aseeseen piipusta.
3. Tekstiiliin kääritty panos poistuu aseesta tikun mukana.
4. Kaada ylimääräinen ruuti pois aseeseen piipusta.

MUSKETIN VARMISTAMINEN NIPPUSITEELLÄ, TILAN MERKINTÄ & KULJETTAMINEN

1. Aseta nippuside iskuvasaran eteen ja kierrä nippuside liipaisinkaaren ulkopuolen kautta.
LOPUKSI
2. Merkitse aseiden tila selvästi esim. Teipillä nippusiteeseen;
TARKASTETTU/TURVALLINEN vai TARKASTAMATON/VAARALLINEN.
MERKITSE MYÖS POIKKEAMAT ASEEN TILASSA.

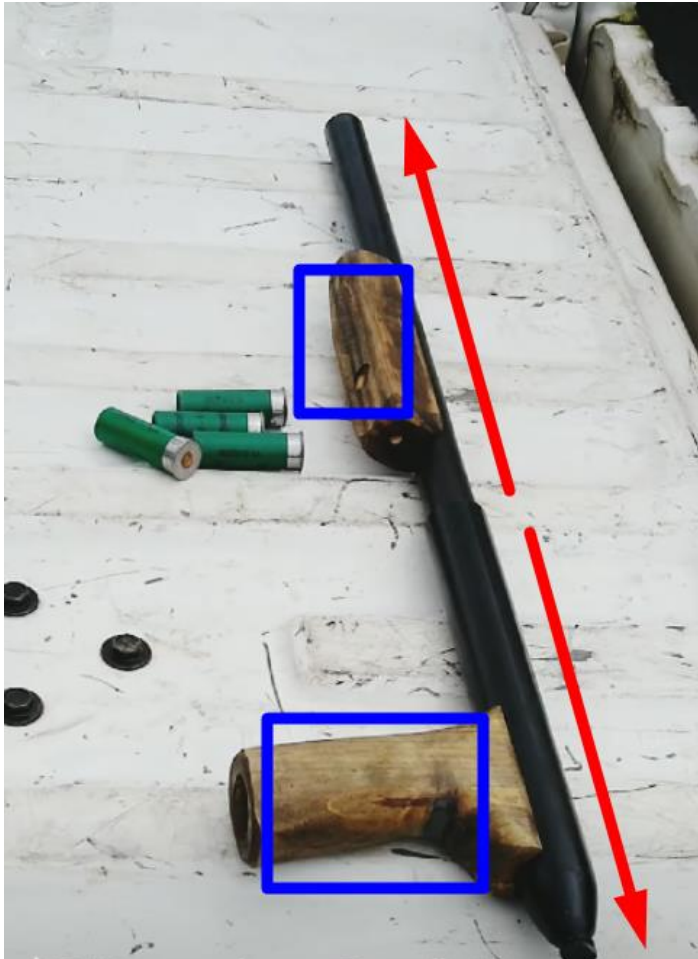
Tämä osoittaa muille sekä sinulle muistutuksena, että onko ase tarkastettu ja onko ase tilassaan erityisen vaarallinen käsiteltäväksi.

Käsittele ja kuljeta asetta silti aseenkäsittelyn kolmen säännön (OSA 2) mukaisesti!

IMPROVISOITU ASE

Toimintatapa: Tässä tapauksessa kertatuli,
Improvisoitu ase voi olla toimintavaltaan minkälainen tahansa!

Improvisoitu eli itsetekoinen ase voi näyttää seuraavanlaiselta. Itsetekoiset aseet voivat muistuttaa asetta tai eivät. Varovaisuus kuitenkin korostuu näissä aseissa, sillä turvallisuusominaisuuksia ei aseissa ole lainkaan. **JOS ET OSAA, ÄLÄ KOSKE!**

Kuva 1. Improvisoitu haulikko tai muu ase.

Kuva Youtube.com, \$10 Homemade Gun. Easy diy 12 gauge homemade slamfire shotgun.

Haulikko koostuu kahdesta rautaputkesta etu- ja takaosasta, jonka sisällä on haulikon tai *jokin muu patruuna*. **VAARANA**, että ase laukeaa, jos vedät aseeseen molemmat osat yhteen.

Varovaisuus korostuu asetta käsitellessä sillä toimintatapa saattaa olla yksinkertainen, mutta täysin arvaamaton.

Jos et voi käsitellä asetta vaarantamatta itseäsi tai muita. Ota yhteyttä esimieheesi.

ASEEN TYHJENTÄMINEN

1. Tarkista ettei aseessa ole ulkopuolisia johtoja tai muuta epämääräistä.
2. Ota **sinisistä** kahvoista tai muualta aseeseen keskiosasta kiinni vaarantamatta aseenkäsittelyn kolme sääntöä.
3. Tällaisessa aseessa, **vedä aseeseen osat erilleen toisista**. Aseen osat saattavat olla lukittuna. Tutki ja käsittele varoen.

MERKINNÄT ASEEN KULJETTAMISTA JA SÄILÖÖNOTTOA VARTEN

Kun ampuma-ase on:

1. Poistettu vireestä,
2. Varmistettu,
3. Patruuna pesä on tarkistettu tyhjäksi,
4. Lipas tai makasiini on irrotettu tai tyhjennetty,
5. Ampuma-ase on mekaanisesti varmistettu nippusiteellä taikka narulla, siten ettei asetta voida tilassaan käyttää tai saada helposti käyttöön.

ASE ON **TURVALLINEN**, jolloin Merkitse tarvittaessa, jos olet tyhjentänyt ja varmistanut ase-ohjeiden mukaisesti, sekä kuka tarkisti, missä ja milloin.

Muissa tapauksissa, **KOMMUNIKOI & MERKITSE SELVÄSTI, JOS ASE ON KOKONAAN TAI OSIN TARKISTAMATON JA SELVÄSTI VAARALLINEN!**

KÄSITTELE JOKA TAPAUKSESSA ASETTA ASEENKÄSITTelyn KOLMEN SÄÄNNÖN (OSA 2) MUKAISESTI.

LISÄTIETOJA

Ase ja sen osat saattavat poiketa normaalista toiminnasta, jos ase on huollettu väärin, modifioitu tahallisesti, käyttää vääränlaisia ammuksia. Tässä kohtaa on syytä ottaa yhteyttä ase-asiantuntijaan, kuten asemilla yleensä lupavalvonnan ase-vastaava, -seppä ja vain kiireellisissä tapauksissa suorittaa aseelle häiriönpoisto.

Aseen kaliiperin saat mahdollisesti selville ase-ohjeiden piippuun kaiverrettujen merkintöjen avulla ase-ohjeiden sarjanumeroiden lisäksi. Huomaa mahdolliset muutokset ampuma-aseeseen!

LÄHTEET:

https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/2258487/PEVIESTOS_Kevytasek%C3%A4sikirja_2019.pdf/f80efe96-3d7a-9ce0-0a21-74c10c13cd1c/PEVIESTOS_Kevytasek%C3%A4sikirja_2019.pdf
PEVIESTOS_ kevytasekäsikirja_2019

Kuvat pääosin Yhdysvaltalaisista Youtube –videoista, joissa käyttö ei ole kielletty.

Yhdysvaltain tekijänoikeuslaki 107 §:n (<https://www.copyright.gov/title17/92chap1.html#107> mukainen lupa käyttää sisältöä tutkimuksessa ja opetuksessa):

Taittuvapiippuhaulikko - *Lähde & Kuvat Youtube video: GunsOfTheWorld, LC Smith Double Barrel Shotgun.*

Pulttilukkokivääri - *Lähde & Kuvat tuottanut Rebaz Tarin.*

Pumppuhaulikko - *Lähde & Kuvat Youtube video: Hussar566, Unloading a Pump Action Shotgun.*
Lähde & kuva Youtube video: Golden Seal Enterprises, Inc., Shotgun Loading & Unloading

Pistooli - *Lähde & Kuvat Youtube video: Alien Gear Holsters, Tactical Training Technique: How To Load And Unload A Pistol.*

Revolveri - *Lähde & Kuvat Youtube video: Ruger Firearms, 6. Single Action Self Defense -- Decocking.*
Lähde & Kuvat Youtube video: GUNS and American Handgunner Magazines, Unloading A Revolver.
Lähde & Kuvat Youtube video: GUNS and American Handgunner Magazines, Unloading A Single-Action Revolver.

Rynnäkkökivääri - *Lähde & Kuvat Youtube video: Military.com, How To: Clear and Prep an AK-47.*
Lähde & Kuvat Youtube video: GUNS and American Handgunner Magazines, Unloading An AR-Style Rifle.
Lähde & Kuva Youtube video: The Alamo Range By Lotus Gunworks, Loading & Clearing an M4 Rifle/AR-15

Mustaruutiase - *Lähde & Kuva Youtube video: InRangeTV, Unloading The Muzzleloader.*

Improvisoitu ase - *Lähde & Kuva Youtube video: \$10 Homemade Gun. Easy diy 12 gauge homemade slamfire shotgun.*